

שער הכולל

פרק ראשון

פרק זה תבואתה לראש. יוסף דעת מכאובי עונשי גיהנם משאר עונשים הקשים ומרים רחמנא לייצ'ן בכדי שישים האדם אל לבו תמיד כל הימים. לרבות הלילות בעודו בחיים חיותו בעה"ז השפל והשמש לכל יחליף ולא ימיר דעתו עולם עומד נצחי לעולם עובר. ומיראת העונש יהיה כמולם מוצב ארצה וראשו לעה"ב יגיע אחר כן ליראת הרוממות שהיא יראה פנימית כמבואר בזוה"ק וז"ל בפ' תרומה דף קמ"ט ע"ב לא כתיב בשני כי טוב ואי תימא זהא כתיב והנה טוב מאוד דא מלאך המות והכא אמרת דלא אתמר בניניה כי טוב אלא רוא דרוין הכא דהא ודאי מלאך המות איהו טוב מאוד מי"ט בנין דהא כל בני עלמא ידעי דימותון ויתהדרון לעפרא וסגיאין אינון דמהדרין בתיוכתא למאריהון בנין דחילו דא ודחלי למחטי קמיה. סגיאין דחלי מן מלכ' מגו דחלייא רצועה לקמיהו כמה טבא ההיא רצועה לגבי בני נשא דעבדת לון טבין וקשיטין ומחקנין בארחייהו כדקא יאות וע"ד והנה טוב מאוד מאוד ודאי עכ"ל הזה"ק, ובדאי מטאמרים שאעתיק בעזיה יעורר לבבו אל הזהירות המביאה לירי זריות במצות בוראנו ית"ש ויתעלה בכדי שיעלה ויבא שלום אחר פטירתו לעולם העליון עולם עומד צח ונקי מכל הטא ועון להתענג מכל ענג ברכ טוב הצפון לו בגן עדן התחתון והעליון כאשר יבא זכרונו לטובה בפרק שאחר זה. וזה לשונו פרשת ויקרא דף י"ג ע"א נפש כי חטאת ר' יוסי פתח עד שיפוח היום ונסו הצללים וגו' כמה אית להו לכני נשא לאזדהרא מחובייהון דלא למחטי קמי מאריהון דהא בכל יומא ויומא כרוזא נפיק וקארי אתערד בני עלמא לבייכו קמי מלכא קדישא אתערד לאזדהרא מחובייכו אתערד נשמתא קדישא דיהב בגוויכו מאתר קדישא עלא דתנינן בשעתא דקב"ה אפיק נשמת' לנחת' בכני נשא אסחיד בה בכמה יעודין בכמה קסטורין בנין לנטרא פקודוי ולא עוד אלא דעכר לה באלף ותמניא עלמין לאשתעשעא ולמחטי בהו יקרא דאינון דמשתדלי באורייתא נפקא וקיימא קמי מלכא בלבוש יקר ולבחר הכי בדיוקנא דהאי עלמא בלבוש יקר עלאה אסתכלא ביקרא דמלכא כל יומא אעטר לה בכמה עמרין בשעתא דמטא זמני לנחתא לעלמא עבדת מדורתא בננתא דערן דארעא תלתין יומין למחטי יקרא דמאריהון דצדיקייא וסלקא לאתרהא לעילא ובחר דא נחתא לעלמא אעטר לה מלכא קדישא בשבע עמרין עד דאתת ואעלת כגו גופא דבר נש וכד איהי בגופא דב"ג וחבת בהאי עלמא ואשתדלת בחשוכתא. אוריית' תוהא עלה ואמרת ומה כל יקרא דא וכל אשלימותא אשלים לנפשחא מלכ' עלאה והיא חבאת קמיה נפש כי חטאת מה דין הוא דחטאת עכ"ל. ובז"ת פ' לך דף כ"ב ע"ג ז"ל שכעוד שהנשמה בגוף והגוף עומד בכחו היא תשובה מעלייתא ולא בשעתא דלא יכיל כדאמר ר' פנחס משל למחיד לאדם העומד על שלחנו והיה רעב ותאב לאכול ובעוד שהיה אוכל עמד עני על הפתח שאל ממנו להאכילו ולא החזיר לו פנים הלך אותו עני בפחי נפש לאחר שעה הגישו עוד לפניו לאכול והיה בטנו מלא מכל כיון שראה

שאינו יכול לאכול עוד אמר תנו לו לזה העני היה חכם אחד עומד עליו אמר ליה שומה אלו יכולת לאכול לא נתת לו עתה שאין כך כח לאכול יותר אתה נותן לעני כך הוא האדם כעוה"ז הולך בהכליו רעב לאכול ולהרויח ממון בא העני שהוא היצר הטוב ושואל ממנו בכקשה שיחזור בתשובה ולעסוק בתורה ואינו סחור לזו פנים מפני שהוא רעב יותר להרויח ממון לאחר זמן תופסין אותו בקולר כשרואה שאינו יכול להרויח יותר אומר אחזור בתשובה שמא יתנו לו שעה לכך או שמא לא יתנו לו אמר ליה הקב"ה שומה עכשיו שאינך יכול עוד להרויח יותר אומר אחזור בתשובה דאלו היית יכול לא היית חוזר בתשובה בעודו כך יצאת נשמתו ממנו עכ"ל: ובפ' משפטים דף צ"ו ע"א ז"ל לעם נכרי לא ימשול למכרה. מאן עם נכרי עלוכתא איהי נשמתא דכד נפקת מעלמא וכינא אסמי ארחיה בהדה היא בעאת דמלאק לעילא גו משריין קרישין בגין דמשריין קרישין קיימין בההוא ארחא דגי'ע ומשריין נוכראין קיימין בההוא אורחא דגיהנמ. זכתה נשמתא וההוא נטירו ופירישו דלכושא יקרא עלה כמה משריין קרישין קא מתעתדן לה לאתחברא בהדה ולמיעאל לה לגי'ע. לא זכתה כמה משריין נוכראין מתעתדן למיעל לה בארחא דגיהנמ ואינן משריין דמלאכי חבלה זמינן למעבד בה נוקמין אתא קרא ואוכח לעם נכרי לא ימשול למכרה אלין מלאכי חבלה. בבגדו בה איהו נטירא דקב"ה עביד לה נטירא דלא ישלוט בה עם נכרי בההוא פריסו דנטירו עלה ואם לבנו ייעדנה. תיח כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא. דלא יסמי ארחוי כהאי עלמא דאי זכה בר נש כהאי עלמא ונטיר לה לנשמתא דקרא יאות האי איהו בר נש דקב"ה אחרעי ביה ואשתבח ביה בכל יומא בפמליי דיליה ואמר חמו ברא קדישא דאית לי בההוא עלמא כך וכך עביד כך וכך עוכדוי מתחקנן וכד האי נשמתא נפקת מהאי עלמא זכיא נקייא ברירה קב"ה אנהיר לה בכמה נהורין בכל יומא קארי עלה דא היא נשמתא דפליגיא ברי נטירא ליהוי לי' לההוא גופא דשבק ודא הוא דכתיב ואם לבנו ייעדנה כמשפט הבנות יעשה לה. מאי כמשפט הבנות הכא איה רזא לחכימין בנו טנרא תקיפא רקיפא טטירא איה היכלא דרא דאקרי היכל אהבה ותמן אינן גנוין טטירין וכל נשיקין דרחימו דמלאכי אינן תמן. ואינן נשמתין רחימאין דמלאכי עלאין תמן. כיון דעאל מלאכי בההוא היכלא דמלאכי תמן כתי' וישק יעקב רחל וקב"ה אשכח תמן לההיא נשמתא קדישא קדים מיד ונשיק לה וגפיף לה סליק לה בהדיה ואשתעשע בה ודא הוא כמשפט הבנות יעשה לה כדינא דאבא עבד לברתיה דאיהי חביבי לגביה דנשיק לה וגפיף לה ויהיב לה מתנן כך קב"ה עביד לנשמתא זכאה בכל יומא כמה דכתיב כמשפט הבנות יעשה לה. היינו דכתיב יעשה למחכה לו כד ברתא אשלימת עשייה כהאי עלמא אוף הכי קב"ה אשלם עשייה אחרא בעלמא דאתי דכתיב עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו. והכא כתיב יעשה לה עכ"ל.

ובפ' לך לך דף ע"ה ע"ב ז"ל א"ר אלעזר זכאין אינן צדיקייא דאולפי ארחוי דקב"ה בגין למחך בהו ולרחל לא מניה מההוא יומא דדינא דזמין בר נש לסיחב דינא וחושבנא דקב"ה פתח ואמר ב"י כל אדם יתחום לדעת כל אנשי מעשהו. האי קרא אוקסוה. אבל תיח בההוא יומא דאשלימו יומי דבר נש לאפקא מעלמא ההוא יומא דגופא אתבר ונפשא בעי' להתפרש' מניה כדין אחייהיב רשוי לבר נש למחמי מה דלא הוי ליה רשוי למחמי בזמנא דגופא שלמא וקאים על בוריה וכדין קיימי עליה תלת שליחן וחשבי יומי וחובי וכל מה דעבר כהאי עלמא והוא אודי על כלא כפוסיה ולכתר הוא חתום עליה בדיה ההי' ביד כל אדם יתחום ובדיה כלהו חתימין למידן ליה בההוא

עלמא עץ קרמאי ועץ בתראי עץ חדתי ועץ עתיקי לא אתנשי חד מנייהו ההיד לדעת כל אנשי מעשהו וכל אינון עוברין דעבד כהאי עלמא בגופא ורוחא הכי נמי יהיב חושבנא בגופא ורוחא עד לא יפוק מעלמא עכ"ל.

ובפ' ויחי דף רכ"ב ע"ב ז"ל ר' שמעון פתח ואמר הנסתרות לה' אלהינו וגו' הנסתרות לה' אלהינו חזי כמה אית ליה לבר נש לאזדהרא מחוביו ולאסתכלי דלא יעבר על רעותא דמאריה דתנינן כל מה דבר נש עבד כהאי עלמא כספרי כתיבו אינון עוברין ועאלין כחושבנא קמי מלכא קרישא וכלא אתגלייא קמי ההיד אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה' אי הכי האיך לא יסתר בר נש מלמיתב קמיה דמאריה ותנינן אפילו ההוא מה דחשיב בר נש ואסתלק ברעותיה כלא אשחכת קמי קב"ה ולא אתאביד מיניה עד כאן לשוננו.

ובפ' ויחי דף רכ"ז ע"א ז"ל כל זמנא דנפלא איניש בבי מרעי' ולא יכיל לצלאה נשמתא אתעברת וסלקא מניה וכדין לא נהיר רוחא לנפשא עד דדיינין דיניה דבר נש ואי דיינין ליה לבר נש למב כדין נשמתא אהדרת לאתרה ונהירא לכלא הא בזמנא דקיימא מלה כדינא ובזמנא דלא קיימא מלה כדינא תלתין יומין אקדימת נשמתא לכלא וצולמא אתעבר מניה. חאנא בזמנא דדיינין ליה לב"נ לעילא סלקין לנשמתיה לבי דינא ודיינין עץ מימרהא והיא אסתירת בכלא ואסתירת בכל רעיוני דבר נש ובעוברין לא אסתירת דהא כללה בספרא כתיבין ובכללה דיינין ליה לב"נ בההיא שעתא דדיינין ליה לב"נ לעילא כדין דוחקא דגופא אשחכת יתיר משאר זמניא. אי דיינין ליה למב כדין ארפין מניה וזיעא אתבקע על גופא ונשמתא אהדרת לכתר ונהירא לכלא ולא סליק בר נש מבי מרעיה לעלמין עד דדיינין דיניה לעילא עכ"ל.

ובפ' ויקהל דף קצ"ט ע"א ז"ל יונה דנחת לספינה דא איהי נשמתא דבר נש דנחתא לאהי עלמא למהוי בגופא דבר נש כו' וכדין ב"נ אויל כהאי עלמא כספינה בגו יטא רבא דחשיבת לאתברא כמה דאת אמר והאניה חשכה להשכר ובר נש כד איהו כהאי עלמא חטי וחשיב דערק מקמי מאריה ולא אשגח בההוא עלמא. וכדין אטייל קב"ה רוח סערה תקיפא דא היא גזירת דינא דקיימא תדיר קמי קב"ה ובעאת דינא דבר נש מקמיה ודא איהו דקא מסער לספינה ואדכר חוביה דבר נש לאתפסא לוי. כיון דאתפס ב"נ עץ ירא דההיא סערה בבי מרעי' מה כתיב כו' כי שעתא אתקריבו בי דינא. אית מנהון דפתחי בזכות ואית מנהון דפתחי בחובה וגזרת דינא תבעת דינא ואי ההוא בר נש לא זכי כדינא מה כתיב ויחתרו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו משתדלין אינון דאורו זכותיה לאתבא ליה להאי עלמא ולא יכלו מיט כי הים הולך וסער עליהם גזרה דדינא אויל וסעיר כחוביו דבר נש ואתגבר עלייהו כדין נחתין עליה תלת שליתן ממנן חד דכתב כלל זכוון וכל חובין דעבד בר נש כהאי עלמא וחד דעבד חושבן יומיו וחד דהוא אויל עמיה כד הוה במעי אמיה. והא אוקימנא דגזרת דינא לא שכיך עד ההוא זמנא דכתיב וישאו את יונה. וישאו כד נטלי ליה מכיתיה לבי קברי כדין מכריזין עליו. אי איהו זכאה מכרוז עליה ואמרי חבו יקר לדיוקנא דמלכא יבוא שלום ינוחו על משכבותם הלך נכחו מנלן דכתיב והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך. ואי חייבא איהו מכריזו עליה ואמרו ווי ליה לפלניא מב ליה דלא יתכרי כדין מה כתיב וימלחו אל הים ויעמד הים מעופו. כד עאלין ליה לבי קברי דאיהו אתר דדינא כדין גזירת דינא דהוה סעיר שכיך מעופיה ונוני דבלע ליה דא איהו קברא. מה כתיב ויחי יונה במעי הרג. מעוי דרג דא כמן שאול מנלן דכתיב כמן שאול שועתי ואיהו במעי דנונא

הוא וקארו ליה כמן שאול שלשה ימים ושלשה לילות אלין תלת יומין דבר נש כקבר' ואתבקעו מעוין. לכתר תלתא יומין ההוא מנופ' אתהפיך על אנפוי ואומר לו טול מה דיהבת בי אכלת ושתיח כל יומא ולא יהבית למסכניי וכל יומך הוה כחגין וכמועדין ומסכניי הוה כפננין דלא אכלו בהך טול מה דיהבת בי. ההי' זוריתי פרש על פניכם וגו' והא אוקימנא. לכתר דא מתלתא יומין ולהלאה כדון אתון כ"ג מעינוי מידוי ומרגלוי ואוקמוה עד תלתין יומין כל אינון תלתין יומין אתדנו נפשא וגופא כחדא כו' עכ"ל.

ובכ' נשא דף קכ"ו ע"א ז"ל תא חזי כ"ג אזיל כהאי עלמא והוא חשיב דדיליה הוא תדיר וישתאר כגויה לדרי דרין עד דאיהו אזיל בעלמא יהבין ליה בקולר' עד דאיהו יתוב דיינין ליה בקונפון עם שאר בני דינא אי אשתכח ליה סניגורא הא אשתזיב מן דינא ההי' אם יש עליו מלאך מלין אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו ויחננו ויאמר וגו'. מאן הוא סניגור' אלין עובדין דכשרן דקיימי עליה דב"ג בשעתא דאיצטריך ליי. ואי לא אשתכח עליה סניגור' הא אתחייב מן דינא לאסתלקא מן עלמא. בההיא שעתא כד איהו שכיב בקולר' דמלאך עד דזקיף עינוי חמא דאתיין לגביה תרין דכתבין קמיה כל מה דעבר כהאי עלמא וכל מה דאפיך מן פומא ויהיב דינא על כלא וכתבין קמיה ההי' כי הגה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שיחו וגו' והוא אודי עלייהו מיט בגין דההוא עובדא דאיהו עביר סלקא וקיימא עליה לאסהד' ביה וקיימין לאסהד' עליה וכלהו נחתין ואתרשימו קמיה וקיימו קמיה ולא מתעברן מניה עד שעתא דאתון כהו בהאי עלמא. ת"ח כל אנון מלין דעביד כ"ג כהאי עלמא כלהו זמינין וקיימי לאסהדא ביה ולא אתאכידו מיניה ובשעתא דמפקי ליה לקבר' כלהו מתעתדן ואזלי קמיה ותלת כרוזי מכרוזי חד קמיה וחד מימיניה וחד משמאליה ואמרי דא פלניי דמריד במאריה מריד לעילא מריד לתתא מריד באורייתא מריד בפקודוי חמו עובדוי חמו מלויי טב ליה דלא אכרי. עד דמטי לגבי קבר' כלהו מתין אתרגזן מדוכתייהו עליה ואמרי ווי ווי דדא אתקבר בגזון עובדוי ומלוי אקדמן ועאלין לקבר' וקיימי עליה דההוא גופא. ורוחיה אזלא ושאר ומתאכלא על גופ'. כיון דבר נש אתמטר בבי קברי דומה קדים ונפיק תחות ידיה תלתא כי דינא די ממנן על דינא דקבר' ותלת שרביטי דאשא בידייהו ודיינן רוחא וגופא כחדא. ווי על ההוא דינא ווי על עובדוי. בשעתא דאיהו תפוס בקולרא דמלאך ואתון דיניה ואשתלים דלא אשתכח עליה סניגורא. ומנטירא דמלאך נחית וקאים קמיה לרגלוי וחד סיפא שננה בידיה זקיף בר נש עינוי וחמי כתלי ביתא דמתלהטין באש' דזיוא מניה אדהכי חמי ליה קמיי' כוליה מלי עיינין לבושה אשא דהייט קמיה דב"ג. הכי הוא ודאי דהא כמה בני נשא חמו מלאכא בשוקא וקיימי קמיה ושאר בני נשא לא חמאן ליה. ואי תימא הא כתיב עושה מלאכיו רוח' וגו' היך יכול לאתחזאה בארעא אלא מלה דא הא אוקמוה דכיון דנחית מלאכא לארעא אתלבש בגופא ואתחזי למאן דאתחזי בההוא לבושה דאתלבש ביה ואי לאו לא יכיל למסביל ליה עלמא ולאתחזאה כל שכן וכל שכן האי דכל בני עלמא צריכין ליה. תלת טפין בחרבי' וכו' והא אוקמוה חברי' וכיון דחמי ליה אזדעזע כל גופא ורוחיה ולביה לא שכיך בגזן דאיהו מלאך דכל גופא ורוחא דיליה אזלא בכל שייפ' גופא ואשתאיל מינייהו ככר נש דאשתאיל למתכריה למהך באתר אחרא כדון הוא אומר ווי על מה ראבד ולא מהנייא ליה אלא אי אקדים אסווחא דתשובה עד לא מטא ההיא שעתא. דחיל ההוא בר נש וכעי לאתמטרא ולא יכיל כיון דחמי דלא יכיל הוא פתח עינוי ואית ליה לאסתכלא ביה ואסתכל ביה בעיינין פקחין וכדון הוא מסיר גרמיה ונפשיה

וההוא שעתא הוא עידן דינא רבא דבר נש אתדן ביה כהאי עלמא. וכדן רוחא אזלא בכל שייפי גופא ואשתאי' מינייהו ושאת בכל שייפין ואודעזעא לכל סטרין וכל שייפי גופא כל'הו מזדעזען. כד מט' רוחא לכל שייפי' ושייפי' ואשתאי' מניה נפל זיעא על' ההוא שייפי' ורוחא אסתליק מניה ומיד מית ההוא שייפי' וכן בכל'הו. כיון דמטי רוחא למיפק דהא אשתאי' מכל גופא כדן שכינתא קיימא עליה ומיר פרח' מן גופא זכאה חולקיה דמאן דאתרבך בה ווי לאינן חייביא דרחיקין מנה ולא מתדבקין בה. וכמה בי דינא אעב' בר נש כד נפיק מהאי עלמא. חד ההוא דינא עלאה דקאמרן כד נפיק רוחא מן גופא. וחד דינא כד עובדוי ומלוי אזלין קמיה וכוזוי מכרוי עלוי. וחד דינא כד עייל לקבר'. וחד דינא דקבר'. וחד דינא דתולעתא. וחד דינא דגיהנם. וחד דינא דרוחא דאזלא ושאת בעלמא ולא אשכח אחר עד דישתלמו עובדוי ודאי שבק' עדנין יחלפון עלוי בגין כך כעי בר נש כד איהו אשתכח כהאי עלמא לדחל' מן מאריה ולאסתכלא בכל יומא ויומא בעובדוי וייתוב מנייהו קמי מאריה. כד אסתכל דוד מלכא כאינן דיגין דבר נש כד אסתלק מהאי עלמא אקדים ואמר ברכי נפשי את ה' עד דלא תפוק מעלמא השתא דאנת אשתכחת עם גופא. וכל קרבי את שם קדשו אתון שייפי דמשתתפי ברוחא השתא דאשתכחת עמכון אקדימו לכרכא שמא קדישא עד לא ימטי זמנא דלא תיכלין לכרכא ליה ולאודאה עליוכו עכ"ל.

וכזה חדש בסדרש רות דף ס"ב ע"א וז"ל שבעה שמות לגיהנם ואלו הם בור שחת דומה מיט היין שאור צלמות ארץ תחתית. ושבעה פתחים יש לגיהנם כנגד שבעה שמות שיש לו. ושבעה מדורות הן זו על זו וכולן מדורות מזומנים לרשעים לידון שם כו'. מדור הראשון בור והוא מדור העליון ושם כמה כיתות של מלאכי חבלה כעין הכור אשר אין בו מים אבל נחשים ועקרבים יש בו כך המדור הזה נקרא בור כמה כיתות של מלאכי חבלה כעין נחשים ושרפים אשר אין להם לחש ושלישה המזונים שולטים בגיהנם והם מתחת ידי דומה והם משחית אף וחיימה וכל האחרים המזונים תחתם וכל אותם המזונים רצים ושבים ודנין כם נפשותם של רשעים וכל אותם כיתות של מלאכי חבלה כלם מרעשים גיהנם ונשמע קולם כרקייע וקול הרשעים בגיהנם צווחין ואומרים ווי ווי ואין מרחם עליהם ועל כל אלו השלישה המזונים עם שאר כיתות של מלאכי חבלה שמרעשים גיהנם אמר קרא עליהו קול שאון מעיר קול מהיכל קול ה' משלם גמול לאויביו כנגד ג' משחיתים הללו כו' בהאי מדור דנין לאותן שקוטפין מלוח עלוי שיח המפסיקים דברים שנתנו כלוחות עלוי שיחה כמיליה ואותם שאינן נוהגין כבוד בתלמידי חכמים ואין דנין במקום הזה למבזה תלמיד חכם כי דנין אותו בטיט היין ובמדור הראשון מורידין ודנין המבזה ת"ח או חכם אע"פ שכיבדו לפני אחרים והמקלל חרש וכיוצא בהם והעובר אחורי ב"ה כשעה שהצבור מתפללים. והמספר שבת חבירו לפני מי ששונאים אותו לרעה וכל אלה וכיוצא בהם נדונין במדור הראשון.

המדור השני הוא נקרא שחת והוא אש ירוקה ואין שם כי אם חושך ואין שם רחמים כלל ושם דנים כל המספרים אחר מיטתן של ת"ח והמלכין פני חבירו ברכים ואפילו בהלכה שלא ללמוד ממנו והמתגאה שלא לשיש והמתכבד בקלון של חבירו והיודע בחבירו שיכשל בדברים או בהלכה אחת והן בעיר אחת והאוכל מסעודה שאינה מספקת לבעליה והמגביה ידו על חבירו אע"פ שלא הכהו ומי שמקלל בשחוק לחבירו בענין שגייע לו בושח כל אלו נדונים שם במדור זה וכל כיוצא בהם.

המדור השלישי הוא נקרא דומה ושם נידונין כל אותן גמי הרוח המתנאה לכם בהלכה לפני העם שלא לשם שמים והמספרים לשון הרע והמגים לבו כהוראה והדן את הכירו לכף חובה והמלוה לחכירו כרביה והמגלה פנים כחורה שלא כהלכה ומי שאינו עונה אמן מפי המכרך ומי שעושה תפלתו פיסקי פיסקי כגון המספר בתפלתו וחוזר ואומר דבר אחר וחוזר ומפסיק והוא נקרא פיסקי והמתלוצץ על חברו ועל הזקן ששכה תלמודו והרואה דבר ערוה כחכירו ואינו מודיעו כינו לבינו כל אלה נידונין שם וכל כיוצא בהם.

המדור הרביעי נקרא טיט היון ושם נידונין כל אותן גמי הרוח וכל אותן העושיין עזות לעניים ומדוכאין והרואה לעני בדוחק ואינו מלווהו עד שמבקש ממנו הנאחו והעושק שכר שכיר והמוציא זרע לבטלה והבא על גויה ונדה והממשכן לעני ואינו מחזיר לו משכנותיו כשאינו לו דבר אחר והמטה משפט והלוקח שוחד כולם נידונים במדור זה.

המדור החמישי נקרא שאול ושם נידונים המינים והמוסרות והאפיקורסים והכופרים בחורה והכופרים בתחיית המתים על אלה נאמר כלם ענן וילך כן יורד שאול ולא יעלה ועל שאר החוטאים כתיב ממת ומחיה מוריד שאול ויעל.

המדור הששי נקרא צלמות ושם נידונין כל אותן ששכבו עם אמותן ונדה. המדור השביעי תחתית ונקרא תחתית היורד לשם שוב אינו עולה ועליהם נאמר ועסותם רשעים וגו' וכל אלו המדורות אש אוכלה דולקת לילה ויום לנפשותם של רשעים יש מי שנקרא רשע ונידון בגיהנם י"ב חודש. ויש רשע נמור שאין לו תשובה ואין לו תקנה ונידון לעולם בגיהנם רבנן אמרי כו' עכ"ל. ומי האיש אשר בנה ביתו בלא צדק ואשר נטע חרוכין למו והרס בהעברתו על אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה והביט אל נחית דרג' ונסיב בגיהנם עונשו כי מרים הם כודאי יאמר אל לבו מה לך נדרם בתרדימות הזמן כוגר קום קרא אל אלהיך אולי יתעשת האלהים וזהו מה שרצינו לבאר וכזה נשלם הפרק בעו"ה.

פרק שני

מפני שקדם מאמרנו בכיארור כל חמירא עונשי גיהנם וזולתם עמדנו על הפרק להכריז בקול מוסר על אבני קט"ב ממאמרי הזה"ק מגודל שעשוע יונק שפע התענוג שיש לצדיקים בג"ע התחתון והעליון וגודל פלאי פלאות הנעשים בג"ע כגורת אומר ועושה בכרי שישים האדם אל לבו ולו שקול ישקל כעסו והתוה במאזנים לעלות המה מהכל יחד גודל העונש ר"ל ועוצם השכר לעושי דברו חכם לב יקח מצות בוריות זריו ונשכר עוצם השכר אף שאין מן הראוי להיות כוננת האדם כעבודתו עבודת הקודש בשביל שיזכה גודל השעשוע והתענוג שהוא להיותו כעין עבדים החלזים אל ארזניהם ע"מ כו' רק כל מעשיו יהיו לשיש לתת כעבודתו נחת רוח ליוצרו וכוראו ית"ש וזכרו לעד ומוף הכבוד לבא מ"מ הכנות פחותה בזה לבוא מן הדין לירי יראה פנימית ובאהבה השלימה הרצויה לעבודתו ית"ש.

וז"ל פ' תרומה דף ק"ג ע"א גן ערן איהו בארעא נטיע באינון נטיען דנטע ליה קביה כר"א ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם. איהו נטע ליה בשמא שלים כגזונא עלאה לעילא וכל דיוקנין עלאין כלוהו מרקמן ומתצירין בהאי גן ערן דלתתא ותמן אינון כרובים לאו אינון גליפין בגליפוי דכני נשא מדחבא או ממל' אחרא אלא כלוהו נהורין

דלעילא גליפין ומחצירין כציורא מרקמא עובדי ידי אומנא לשמא שלים דקב"ה וכלהו מחקקן תמן כל דיוקנין וציורין דהאי עלמא כלהו מחצירין תמן וגליפין ומחקקן תמן כלהו כגוונא דהאי עלמא. ואתר דא איהו מדורא לרוחין קדישין בין אינון דאתו דהאי עלמא בין אינון דלא אתו דהאי עלמא. ואינון דומינין למיתי להאי עלמא כלהו רוחין מתלבשין בלבושין וגופין ופרצופין כגוונא דהאי עלמא ומסתכלין תמן בזיו יקרא דמאריהון עד דאתיין להאי עלמא. בשעתא דנפקי מתמן למיתי להאי עלמא מתפשטין אינון רוחין מההוא גופא ולבושא דתמן ומתלבשין בגופא ובלבושא דהאי עלמא ועבדין דיוריהון בהאי עלמא בלבושא וגופא דא דאיהו מטפה מרוחה וכד מטי זמניה למיתהך ולנפקא מהאי עלמא לא נפיק עד דהאי מלאך המות אפשיט ליה לבושא דגופא דא. כיון דאתפשט האי גופא מההוא רוחא על ידי דההוא מלאך המות אזלא ומתלבשא כההוא גופא אחרא דבגנתא דערן דאתפשיט כד אתי להאי עלמא ולית חרו לרוחא כר כההוא גופא דתמן וחרי על דאתפשט מהאי גופא דהאי עלמא ואתלבש בלבושא אחרא שלים כגוונא דההוא עלמא. וביה יתיב ואויל ואסתכל למנדע ברזין עלאין מה דלא יכיל למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא בגופא דא. וכד אתלבשת נשמתא כההוא לבושא דההוא עלמא כמה ערונין כמה כסופין דילה תמן. מה גרים לגופא דא לאתלבשא ביה רוחא. הוי אימא ההוא דאפשיט ליה לבושין אליון וקב"ה עבד טיבו עם בריון דלא אפשיט ליה לבר נש לבושין אליון עד דאתקין ליה לבושין אחרנין יקירין ומבין מאליון. כר לאינון חייבי עלמא דלא אהדרי כתיובתא שלימתא למאריהון דערטילאין אתו להאי עלמא וערטילאין יתובון תמן. ונשמתא אזלא ככסופא לגבי אחרנין דלית לה לבושין כלל ואתדנת כההוא גיהנם דבארעא מנו ההוא אישא דלעילא ואית סנהון דמצפצפי ומלקי עכ"ל.

ובכ" ויקהל דף ר"ט ע"ב ז"ל רתיכא חדא עלאה דאיהו רתיכא דמיכאל רב סגנין. רתיכא תנינא דאיהו רתיכא מההוא רב ממנא דאקרי כוא"ל ודא איהו שמשא יקירא דאקרי רפאל ואלין נחתין וקיימין על נשמתא ואמרין לה שלום בואך יבא שלום יבא שלום. כו' כדון אליון תרוין רתיכוין עאלין לנו היכלא חדא טמירא דגנתא דאקרי אהלות ותמן חריסר זיני בוסמין גניזין דכתיב נרד וכרכם קנה וקנמון וגו' ואינון חריסר זינין דבוסמין דלתתא. ותמן כל אינון לבושין דנשמתין דאתחזון לאתלבשא בהו כל חד וחד כדקא חזי. בההוא לבושא אתרשימו כל אינון עובדין טבין דעבד בהאי עלמא וכלהו רשימין ביה ומכרזיו האי איהו לבושא דפלגיא ונטלין לההוא לבושא ואתלבשת ביה ההוא נשמתא דצדיקיא דבגינתא כגוונא דדיוקנא דהאי עלמא והני מלי מתלתין יומין ואיך דהא כל תלתין יומין לית לך נשמתא דלא תקבל עונשא עד לא תועיל לגנתא דערן. כיון דקב"ל עונשא עאלת לגנת' דערן כמה דאוקמו' לכתר דאתלבנת אתלבישת כיון דאתלבשת בהאי לבושא יהבין לה אתר כמה דאתחזי לה כו' בכל שעתא נהרין צדיקיא מההוא זיוא עלא' אבל בכל שבתא ושבתא ובכל ריש ירחא אתגלייא שכינתא יתיר משאר זמני בהאי רקיע ואתיין כלהו צדיקיא ומגדין לגביה. זכאה חולקיה מאן דזכי להני לבושין דקאמרן דמתלבשן בהו צדיקיא בגנתא דערן. אליון מעובדין טבין דעבדי בר נש בהאי עלמא בפקודי אורייתא ובהון קיימא נשמתא בגנתא דערן לתתא ואתלבשת בהני לבושין יקירין כד מלקא נשמתא כההוא פתחא דרקיע לעילוי אודמנן לה לבושין אחרנין יקירין עלאין דאינון מרעותא וכוונא דלכא באורייתא ובצלוחא דכד מלקא מתעמר ההוא רעותא לעילה מאן דמתעמרא ואשתאר חולקיה לההוא בר נש ואתעבד מניה

לבושין דנהורא לאתלבשא בהו נשמתא לסלקא לעילא ואעיג דאוקמוה דאינון לבושין בעובדין תליין. אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא כמה דאתמר לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין ודא איהו ברירו דמלה. ובוצינא קדישא אוליף הכי מאליהו, לבושין דלתתא בגנתא דארעא בעובדין. לבושין דלעילא ברוחא ורעותא וכונה דלכא כו'. כיון דסלקין אלין נשמתין עד ההוא פתחא דרקיע כדן ההוא רקיעא סחרא סחרגני דגנתא תלת זמנין ומקל נעימו דסחרא דההוא רקיע נפקין כל אינון נשמתין ושומעין ההוא נעימו דההוא רקיע וחמאן ההוא עמודא דסלקא אשא ועננא ותננא ונגה דלחיש ומגדין כל'הו. כדן נשמתין סלקין כההוא פתחא עד דסלקין לגו עגולה דסחרא בההיא נקודה כדן חמאן מה דחמאן. ומגו נהירו וחדותא מההוא דחמא. סלקין ונחתין קרבין ורחקין כו' כל חילא דשמיא פתחי בההיא שעתא ואמרי זכאין אתון צדיקיא נטרי אורייתא זכאין אינון דמשתדלין באורייתא דהא חרוותא דמאריכון הוי ככו דהא עטרא דמאריכון מתעטרא בכון. כדן כיון דנהרין נהורא בנהורא תרין נהורין מתחברין כחדא ונהרין. לבתר אינון גוונין נחתין ואסתכלן לאשתעשעא באינון נשמתין דצדיקיא ומתקני לון לעטרא לעילא ועל דא אתמר עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחכה לו כו' בגנתא דערן אית היכלא חדא דאקרי היכלא דבני מרעין כדן משיח עאל בההוא היכלא וקארי לכל מרעין וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דייטון עליה וכל'הו אתיין עליה ואילמלא דאיהו אקיר מעלייהו דישראל ונטייל עליה לא הוי בר נש דיכיל למסכל יסוריהון דישראל על עונשי דאורייתא ההי'ד אכן חליינו הוא נשא וגו' כו' וכד הוו ישראל בארעא קדישא באינון פולחנין וקרבנין דהוו עבדי הוו מסלקין כל אינון מרעין ויסורין מעלמא. השתא משיח מסלק לון מבני עלמא עד דנפיק בר נש מהאי עלמא ומקבל עונשיה כו' זכאין אינון דנטרי פקודי אורייתא קדישא עכ"ל.

זכ"ב דף ר"כ ע"ב ז"ל זכאין אינון צדיקיא לעלמא דאתי דכמה נהורין גניזין לון כמה עדונין כההוא עלמא טמירין לון דכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראך מה רב טובך הא אוקמוה דא הוא אור דגניו לצדיקיא לעלמא דאתי כו' אשר צפנת בגין דאסתכל קב"ה כההוא נהורא ואסתכל באינון חיביא דזמינין למחטי בעלמא וגניו ליה לההוא נהורא למזכי ביה צדיקיא לעלמא דאתי כמה דאתמר עכ"ל. וכדף רמ"ו ע"ב ז"ל היכלא תנינא כו' הכא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקיא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא כדן אודמן חד ממנא דאתפקד על אינון לבושין וצדיקאל שמיא דהא בומנא דבר נש עכיד פקודין דאורייתא בהאי עלמא כגוונא דאיהו אשתרל גרמיה הכי אתעכיד ליה בהאי היכלא לעילא מלבושא לאתלבשא ביה כההוא עלמא וכד נשמתא סלקא ההוא ממנא נטייל ההוא לבושא דילה ואזיל עמה עד די מטא לנהר דינור די נשמתא אצטריכא לאתסחייא ולאתלבנא תמן כו' ואי זכאת האי נשמתא וסלקת האי ממנא צדיקאל נטייל לה להאי נשמתא ואלביש לה כההוא לבושא ואתקנת ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא לקיימא תדיר כל יומין קמי עתיק יומין זכאה חולקיה דהאי נשמתא דקיימא וזכאת להאי עכ"ל.

זכ"ב אחרי דף ע' ע"ב ז"ל אמר ר' יצחק זכאין אינון צדיקיא בעלמא הדין ובעלמא דאתי דהא כול'הו קדישין גופא דלהון קדישא נפשא דלהון קדישא רוחא דלהון קדישא נשמתא דלהון קדש קדישם. תלת דרגין אינון כגוונא דלעילא כו' ת"ח תלת דרגין אינון ואתדבקו כחד נפש רוח ונשמה ועלמא מנייהו נשמה דאמר ר' יוסי בכל'הו

בני נשא אית נפש ואית נפש עלאה מנפש זכה בר נש בהאי נפש מריקין עליה עטרא חד דאקרי רוח הה"ד עד יערה עלינו רוח ממרום כדין אתער בר נש באתקרותא אחרא עלאה לאסתכלא בנימוסי מלכא קדישא. זכה בר נש ביה בההוא רוחא סעטרין ליה בכתרא קדישא עלאה דכ"ץ כלא דאקרי נשמה דאתקרי נשמת אלוה. ותאנא ברוא דרוזין בנו ספרא דקהלח דשלמה מלכא האי קרא דכתיב ושבח אני את המתים שכבר מתו כיון דכתיב ושבח אני את המתים אמאי שכבר מתו אלא שכבר מתו בהאי עלמא בפולחנא דמאריהון. ותמן כתיב ג' מדורין עבד קב"ה לצדיקייא. חד דזכו אינון צדיקייא דלא אשתציאו מהאי עלמא וכד איצטריך עלמא רחמין ואינון חייין יתבין בצערא אינון מצלון צלותא עלייהו ואזלין ומודעין מלה לאינון דמיכין דחברון ומתערין ועאלין לגן עדן דארעא דתמן רוחיהון דצדיקייא מתלבשין בעטרין דנהורא ואחיעטבו בהו וגזרין גזירה וקב"ה עביד רעותא דלהון וחם על עלמא ואינון נפשן דצדיקייא משתכחין בהאי עלמא לאגנה על חייה והאי אקרי נפש ודא לא אשתצי מהאי עלמא ושכיחא בהאי עלמא לאסתכלא ולמדע ולאגנא על דרא והאי הוא דאמרו חברייא דמתי ידעי בצערא דעלמא ועונשא דחייבין די בארעא בהאי הוא דכתיב ונכרתה הנפש ההיא מעמיה. ומדורא חניינא הוא גן עדן די בארעא ביה עבד קב"ה מדורין עלאין יקירין כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דעלמא עלאה והיכלין בתרין גוונין דלית להון חושבנא ואלנין ועשבין וריחון דמלקין בכל יומא ובהאי אתר שארי ההוא דאקרי רוח דאינון צדיקייא ומדורא דההוא רוחא ביה שארי. וכך רוח ורוח מתלבשא בלבוש יקרא כגוונא דהאי עלמא וכגוונא דההוא עלמא עלאה. מדורא תליתאה ההוא מדורא עלאה קדישא דאקרי צרורא דחיי תמן מתעדנ' ההוא דרגא עלאה קדישא דאקרי נשמה. והאי אתרבק לאתענגא בעדונא עלאה עליה כתיב אז תתענג על ה' והרכבתך וגו'. ותאנא בשעתא דאיצטריך עלמא רחמי ואינון צדיקייא זכאין ההוא נפש דאשתכחא בעלמא לאגנה על עלמא. נפש מליק ואזיל ושאת בעלמא ומודע לרוח ורוח מליק ואתער ומודע לנשמה. ונשמה לקב"ה וכדן חם קב"ה על עלמא. כדן נחתא מעילא לתתא נשמה אודע לרוח ורוח אודע לנפשא. ובכל שבתא ושבתא וריש ירחא כלחו סתחברן ומתערין כחד עד דאזדווגו למיתי לסגדא למלכא עלאה. ולבתר תייבין לאתרייהו הה"ד והיה מדי חודש בחדשו ומרי שבת בשבתו יבא כל בשר וגו' ובשעתא דאיצטריך עלמא רחמי וחיי אזלי ומודעי להו לנפשיהו דצדיקייא ובכאן על קברייהו אינון דאתחוז לאודעא להו. מ"ט דשוין רעותא דלהון לאחדבא נפשא בנפשא כדן אתערין נפשיהו דצדיקייא ומחכנפי ואזלין ושאימין דמיכי חברון ומודיעי להו צער דעלמא וכלהו עאלין כההוא פתחא דג"ע ומודיעי לרוח. ואינון רוחין דמתערין בג"ע מלאכי עלאין אזלי בניניהו וכלהו סודיעין לנשמה ונשמה אודעא לקב"ה וכלהו כעאן רחמי על חייין וחם קב"ה על עלמא בניניהו ועל דא אמר שלמה ושבח אני את המתים שכבר מתו וגו' עכ"ל.

ובפרשת שלח דף קנ"ט ע"ב ז"ל אמר ר' שמעון מפרשתא דא (ר"ל מפרשת מרגלים) אוליפנא רזא דחכמתא ואשתמעו מנה רזין עלאין ויקירין ת"ח קב"ה משבח באורייתא ואמר אוילו באורחי אשתדלו בפולחני והא אנא מעייל לכוון לעלמין טבין לעלמין עלאין בני נשא דלא ידעי לא מהימני ולא מסתכלי קב"ה אמר אוילו איליו ההוא עלמא טבא ההוא עלמא רכסופא. אינון אמרי איך ניכול לאללא ליה ולמנד' כל האי. מה כתיב עליו זה בנגב אשתדלו באורייתא ותחמון דהא היא קיימא קמייכו ומנה תנדעון ליה וראיתם את הארץ מה היא וגו' תחמון מנה ההוא עלמא דהיא ירותא דאחסנא

דאנא עייל לכוון בה. ואת הקם היושב עליה אינון צדיקייא דכגנתא רעדן דקיימא שורין שורין ביקרא עלאה בדרגין עלאין. החזק הוא הרפה. בה תחמו אי זכו לכל האי כד אתקפו על יצרהון וזכרו ליה אי לא. או כד אתקפו באוריייתא למעטי בה יממא וליליא או אי ארפו ידייהו מנה. וזכו לכל האי. המעט הוא או רב אי סגיאין אינון דאשתדלו בפולחני ואתקיפו באוריייתא בגין דזכו לכל האי אי לא. ומה הארץ השמנה היא אם רזה. מדאורייתא תנדעון מה הארץ מה ההוא עלמא אי אסגי טיבו עלאה ליחכהא או אי אזעיר מנה כלום. היש בה עץ אם אין האית בה אילנא דחיי לעלם ולעלמי עלמין או אי צדירא דחיי אשתכח כגווה אם לא עכ"פ.

וז"ל ב"ח פ' נח דף י"ט ע"ג תאנא שבק פתחים יש לנפשות הצדיקים להכנס עד מקום מעלתה ועל כל פתח ופתח שומרים. הפתח הראשון נכנסת הנשמה במערת המכפלה שהיא סמוכה לגן עדן ואדם הראשון שומר עליו זכתה הוא מכרוז ואומר פנו מקום שלום בואיך ויוצאה מפתח הראשון. הפתח השני בשערי גן עדן ומוצאה את הכרוכים ואת להט החרב המתהפכת זכתה נכנסת בשלום ואי לאו שם חקבל עונשה ותשפט בלהב הכרוכים וכנגדם היו הכרוכים במקדש בשעה שהכהן נכנס ביום הכפורים זכה נכנס בשלום לא זכה מכין שני הכרוכים יוצא להב ונשרף מכפנים ומת והיו מכוונים כנגד אלו אשר בשערי גן עדן ליצרף הנשמות זכתה הנשמה נותנין לה פינקס סימן ליכנס ונכנסת בג"ע אשר בארץ ועמוד אחד של ענן ונוגה מעורב זה בזה ועשן ונוגה סביבו שנאמר וזכר ה' על מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם ועשן ונוגה והוא נעוץ מלמטה למעלה לשערי שמים זכתה לעלות למעלה עולה באותו עמוד לא זכתה יותר נשאת שם ומתעוררת מהטוב אשר למעלה דאמר ר' יוסי ראיתי גן עדן והוא מכוון כנגד פרכת קרח הנורא אשר למעלה והיא נהנת מזיו השכינה אבל אינה נזונת ממנה. זכתה יותר לעלות עולה באותו עמוד עד שמגיעת לפתח השלישי והוא נגד הרקיע הנקרא זכור ומגיעת עד ירושלים אשר שם ושם שומרים זכתה פותחין לה הפתחים ונכנסת. לא זכתה נועלים השערים ודוחים אותה לחוץ ונוטלים פנקסה ממנה והנשמה אומרת טצאוני השומרים הסוככים בעיר אלו מלאכי השרת השומרים בית המקדש וירושלים אשר למעלה נשאו את רידיי מעלי זהו פינקס שלה סימנה שומרי החומות כד"א על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים. זכתה לעלות נכנסת שם באותן השערים ומשכחת להקב"ה בבית המקדש אשר למעלה ומיכאל השר הגדול מקריב אותה לקרבן א"ר יצחק ד"ר חייא מה קרבן הוא זה יכול לומר כשאר הקרבן א"ר חייא הקרבה זו היא כאדם המקריב דורון לפני המלך ומיכאל הולך עמה עד הפתח הרביעי והחמישי והששי ואומר לפני הקב"ה רכשיע אשרי בניך בני אהוביך אברהם יצחק ויעקב אשריהם הצדיקים הטובים הזוכים לזה. עד שמגיעים לשער השביעי הפתח השביעי שהוא ערבות וגני חיים טובים מצויין שם וכל נשמתם של צדיקים כלם שם ונעשים מלאכי השרת ומקלמין לפני הקב"ה ונוננין. מזיו השכינה אספקלריא המאירה ושם המנוחה והנחלה ונזח חיי העולם הבא אשר עין לא ראתה אלהים וזלתיך כו' עכ"פ.

וז"ל בפ' תולדות דף כ"ג ע"ג כל צדיק וצדיק יש לו סדור לפי כבודו ולפי הראוי לו מאן דאתי מראובן שם מדורו עם הצדיקים מן ראובן וכן כל שבט ושכט ומאן דהוא גר מאומות העולם ונחגייר מדורו במדור של גרים והשכטים עומדים לעדים לכל צדיק וצדיק הה"ר ששם עליו שכטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם ה' א"ר יהודה נשמתו של צדיק יודעת ומכרת לעוה"ב מה שאינו יודע ומכיר מלאך ומשרת

הה"ד אמרו צדיק כי טוב כי טוב ממלאכי השרת וכתוב אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה עכ"ל.

וז"ל ג"כ בז"ח פ' בלק דף מ"ג ע"א וכד בר נש נפיק מהאי עלמא כלהו בין צדיקים בין חסידים ותמימין וחייבין ורשעים כלהו עכרין באורחא למחמי ליה לאדם קדמאה לכל בני עלמא. ותמן נטלי אורחא או לגן עדן או לגיהנם כל אינון דאורחיהו לגן עדן מתקרבין נגד חומה דלבר מאינון תלת חומות דחמן כדין נפיק חד ממנא ויתער קטייהו וקארי ואמר זכאין אתון צדיקא בעלמין כלהו וההוא ממנא יעוריאל שמהי אוליאף לון אורחא וזאלין קמיה עד תרעא חדא דגיהנ' והאי ממנא קרא בחילא צנון תננא צנון יקידת'. כההיא שעתא בכהילו מצננן ליה ועאלין כלהו וטבלין ועברין. וכלהו חייביא אתמסרן בידי דרום' ועאלין בגיהנם וכל אינון זכאין לא אתמסרן בידוי אלא בידי דהאי ממנא. כיון דטבלין ועברין ההוא ממנא אזיל קטייהו עד דמטין לפום חומה דגנתא דערן וההוא ממנא קארי לפתחא ואמר פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונ' כדין פתחין פתח' ואע"ל ליה לגאז וכן לכל פתחא ופתח' כיון דעלו לגאז לאתר דצדיקיי' אחרנין קיימין. כמה חדוה על חדוה וכמה חידו על חידו על צדיקייא וכל בני מתיבתא חדאן. לסוף תלת יומין דאתמסרן בהיכלין ידעאן נפקין ואוירן נשכין ומצטיירי' כולהו בדיוקנייהו ומכאן ולהלאה ירתי אחסנת ירותא כדקא חזי לכל חד וחד. חיזוא דאתחויא בג"ע מחיוו יקרא דיוקנא דכל דיוקנין וגוון דכל גוונין דמלכא קדישא לא אתגלי בהיכלא ולא באתר חד אלא אתפתח רקיעא טרקמא על גבי גנתא לד' סטרין ואתמליא מזיוא יקירא קדישא ואתחוו תמן ואתנהרין כלהו צדיקייא מאן חאמי חדוה דא וכסופה דא דההוא געם ה' כו' עכ"ל. וז"ל בהיכלות דפ' בראש' דף ל"ח ע"א שבועה היכלין מדורין כו' ובהו הוה דיוריה דאדם ולכתר דאתהרך מגנתא דערן אתקין לון קב"ה לנשמתיהון דצדיקייא לאשתעש' בהו כדקא חזי מזיו' דיקרא עלאה וכל חד וחד אתחקן כגוונ' דלע"ל וכגוונא דלתתא כמה דאוקימנא.

היכלא קדמאה אתר דאיהו מתחקן לתתא למחוי כגוונ' דלע"ל והא אתערו חברייא נמוסא דגנתא דערן כמה דאיהו ברזא עלאה דאיהו מתקן לגו גו טמירא דרזא דלתתא גניז וסתים מכלא ולא שלמא ביה עינא בר נשמתהון דצדיקייא למחוי גליפן לע"ל ותתא ולאסתכלא מתמן ברזא דמאריהון ובכנונא דלע"ל ואלין אינון צדיקייא דלא אחלפו יקרא דמאריהון בגין דחל' אחרא כו' היכל' דא קאים בדיוקנא דרזא עלאה בגין דכד נשמתין דצדיקיי' נפקי מהאי עלמא עאלין גו אלין היכלין די כגנת' דערן דלתתא ותמן יתכין כל חד וחד כל ההוא זמנא דאצטריכ' נשמתא למיתב תמן. ובכל היכלא והיכלא אית דיוקנין כגוונא דלע"ל ודיוקנין כגוונא דלתתא ותמן אתלבשת נשמתא בלבושין כגוונא דהאי עלמא ואתערנת תמן כל ההוא זמנ' דאצטריכת עד דמטי זמנא לסלק' לאתר עלאה כמה דאצטריך. ומגו ההוא מאנא דאתלבשת ביה חמאת דיוקנין עלאין לאסתכל' ביקרא דמאריהון. כהאי היכלא אית נהרין עלאין לאסתכל' ונשמתהון דאינון גיורין דאתגירו קיימין תמן ועאלין תמן לאסתכלא ביקרא עלאה ומתלבשן תמן בלבושא חדא דנהורא דנהיר ולא נהיר. וההוא היכלא מקפא מאבן טבא ודהבא ותמן איהו פתחא חדא דנחית לקבל פתחא דגיהנם מתמן מסתכלן בכל אינון חייבי דשאר עמין דלא עאלו בכרית קיימא קדישא ואתרכו באינון מלאכי חבלה דטרדי לון כגורא דדליק ואינון חמאן וחדאן על דאתגירו. ותלת זמנין ביזמא נהרין מגו נהירו עלאה ומשתעשען תמן ועילא מנהון עובריה ואונקלוס גיורא ושאר גיורין דאתגירו כו' :

היכלא חניינא. היכלא דא קיימא לנו מהאי היכלי קדמא והאי היכלא סמיך למערתא דאבהן. והאי היכלא נהיר מקדמא הכא אית כל אבנין יקרין דמקפן ליה, כגו דהאי היכלא אית נהורא חד כלי' מכל גוונין ואיהו נהיר מעילא לתתא: בהאי היכלא קיימין אינון דסבלו יסורין ומרעין בהאי עלמא בגין לאתחנקא והוו מודן ומשבתן למאריהון כל יומא ולא הוו מבטלין צלותיהו לעלמין. לנו מהאי היכלא קיימין כל אינון דמקדשין בכל חילא שמא דמאריהון ואתיבו אמן יהא שמיא דבא מברך בכל חילא. ואלין אינון קיימין לנו כגו האי היכלי וההוא נהורא דכלי' כל גוונין נהיר לון. מההוא נהירו קיימין ותמאן נהורין אחרנין דאתאחדן ולא אתאחדן בגווייהו ועילא מנהון משיח דאיהו עאל וקאים בניניהו ונחים לון איהו נטי' מהאי היכלי ועאל:

בהיכלא חילא תליתא ותמן כל אינון בני מרעין וכאבין יתיר וכל אינון דרדקי דבי רבן דלא אשלימו יומין וכל אינון דעצבין על חרוב כי מקדשא והוו אושרין דמעין כלהו קיימין בההוא היכלא ואיהו מנחם לון ונטי' מהאי היכלא ועאל:

בהיכלא רביעא ותמן כל אינון אבלי ציון וירושלים וכל אינון קטולי דשאר עמין עע"ז ואיהו שרי ובכי וכדין כל אינון נשיאין דרעא דדוד כלהו אחידן ביה ומנחמין ליה. שארי חניינות ובכי עד דקלא נפיק ומתאחד בההוא קלא ומליק לעילא ואשתהי חבן עד ריש ירחא וכד נחית נחתין עמיה כמה נהורין וזיוין מנהרין לכל אינון היכלין ואסותא ונהורא לכל אינון קטולין ובני מרעין ומכאובין דסבלו עמי' דמשיח וכדין פורפירא לכיש ותמן חקיקין ורשימין כל אינון קטולי דשאר עמין עע"ז בההוא פורפירא. ומליק ההוא פורפירא לעילא ואתחקק תמן גו פורפירא עלאה דמלכא. וקב"ה זמין לאלכשא ההוא פורפיר' ולמידן עמין דכתיב ידיו בגוים מלא גיוות עד די אתא ונחים לון ונחתין עמיה נהורין ועדונין לאתעדנא וכמה מלאכין ורתיכין עמיה כל חד וחד במלכושא לאתלכשא בהו כל אינון נשמתין דקטולין ותמן מתעדנין כל ההוא זמנא דאיהו מליק ונחיה. לנו מהאי היכלא קיימי גו דרגא עלאה אינון עשרה רבכין ממנן ר' עקיבא וחברוי וכלהו מלקי במליקו גו אספקלריא דלעילא ונהרין בזיו יקרא עלאה עלייהו כתיב עין לא ראתה אלהים וזלתך יעשה למחכה לו:

בהיכלא חמישאה קיימין כל אינון מאריהון דתיובת' שלימתא דתבו מחטאיהון ואתנחמו בהו ונפקת נשמתיהו בדכיו וכל אינון דקדישין שמא דמאריהון וקבילו עלייהו מותא ובתרעא דהאי היכלי קאים מנשה מלך יהודה דקביל ליה קב"ה בתיובתא שלימתא וחתר ליה חתירא לקבלא לי. ולנו מהאי היכלא קיימין כל אינון מאריהון דתיובתא תקיפא דנשמתהון נפקא בשעתא דאתמרמו על עובדיהון ואלין מתעדנין בעדונא עלאה בכל יומא ויומא. ותלת זמנין ביומי' נהירו עאל בההוא היכלא דמתעדנין ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה וכל חד נכזה מנהירו דחופה דחבריה בין לתתא בין לעילא: האי היכלא קיימא על אינון היכלי תתאי ואפי' צדיקים גמורים לא יכלין לעלא כגו האי היכלא ולטיקם ביה והאי איהו דרגא עלאה על כלא בר דרגא דחסדי דאיהו דרגא עלאה על כלא:

היכלא שתי תאה היכלא דא היכלי דחסדי היכלא דא היכלי עלאי על כלא והאי הוא היכלי דקיימא על כלא היכלי דימינא לית מאן דיקום ביה. אלא אינון חסידים קדישין וכל אינון דמרחמי למאריהון ברחימו סגי: ולפתחא דהאי היכלי קיימא כל אינון דמיחדי יחודא דמאריהון בכל יומא ואלין עאלין בהאי היכלא וזמינן למלקא בקדמיתא. ועילא מהאי פתחא אברהם ימינא דקב"ה ולפתחא אחרא קיימא יצחק

דאהקד על גבי מדבחה והוה קרבני שלים קמי קב"ה. ולפתח' אחרא לגו קיימ' יעקב שלימא והריסר שבטין סחרניה ושכינת' על רישייהו וכד ישראל בעקו אתערו תלת אבהן ומתערי לה לשכינתא לאגנא עלייהו וכדון איהי סלקא ואתערטא לעילא ואגנא עלייהו דישראל וכמה דאית היכלין לתתא בגנתא דעדן הכי נמי לעילא אית היכלין מתקן דאינון רזא דמהימנותא וכל הני היכלין כלוהו מתקשרן ומתערטן בחד היכלא דאיהו: היכלא שביעאה והאי היכלא איהו גניו וסתים מכל שאר היכלין באמצעיחא דהאי היכל' קאים חד עמודא דאיהו בגונין סגיין ירוק חוור סומק אוכם וכד נשמתין סלקין אינון עאלין גו האי היכלא. מאן דאתחוי להאי גוון סליק ביה ומאן דאתחוי להאי גוון סליק ביה כל חד וחד כדקא חזי ליה. זאלין שית היכלין אינון למדורא כדאמרן ושביעאה כו' עד כאן לשונו:

עוד אציגה נא אתך אחי ורעי אחד מן הסאמרים מפ' שלח לך הסוכר מגודל פלאות הנעשים כגן עדן התחחון ועוד זה מדבר מגודל מעלה מאן דנטר ברית קודש דילי' ומאמר זה בא בארוכה שם אך לאהבת הקיצור אעתיק בקיצור נמרץ ככל האפשרי: חז"ל דף קס"ד ע"א האי קרא מגדל עוו שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב ופריש רב מתיבתא קרא דא כו' בההוא מגדל דסלקא בין אינון מגדלין (פי' בג"ע) קיימא נהירו חד בדיוקנא דס"ת כד אתי ההוא ציפרא נטלא ההוא מגדל מאתריה וקאים גו אמצעי' דעזרה (פי' העזרה שבג"ע) גו גרפי דכרוכים. הוה רומיה לרום שמיא כו' תלת מאה פתחין חסן בפתחא דאמצעיחא קיימא נהירו דא דיוקנ' דס"ת. ביה זמין מלך ישראל למקרי בפרשת הקהל ודא להוי מלכא משיחא ולא אחרא ובההוא ס"ת דההוא נהירו. אי חסידא קדישא זכאה איהו דמפומיה ישמעו קל נעימו דמלווי. מאינון מלין סתימין דפרש באורייתא בכל ריש ירחי ושבתאי ומועדייא זומנייא. כד בעאן כל בני מתיבתי לסלקא לעילא לגו מתיבתא דרקועא כלוהו מתכנשי לגבי מלכא משיחא ואיהו פריש מלין ומנו מתיקי דמלווי בתיאזכותא סלקין כלוהו כו' כד קיימא ההוא מגדל באמצעו דעזרה ופתחא דא פתח פתחין אינון כרוכים פומייהו ופרשי גדפיייהו ונהירו נהירו עלאה על ההוא פתחא וההוא ס"ת פתח ואינון כרוכים פתחי ואמרי מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' סגירו פתחין וס"ת אחגלי' מאן המא נהירו דנהורא דההוא ס"ת כו' בשעתא דישרי למקרי יתפתח פתחא אחרא ומתמן תפוק ההיא יונה דשרר נח בימי טופנא דכתיב וישלח את היונה היונה ההיא ראשתמודעא ולא מלילו בה קדמאי ולא ידעו מה היא אלא סהכי נפקת ועבדת שליחותא ובשעתא דכתיב ולא יספה שוב אליו עוד לא ידע בר נש לאן אזלת והיא תבת לאתרה ואתגניות בפתחא דא ואיהי תטול עמרה בפומיה ותשויו על רישיה דמלכא משיחא מטי ולא מטי וכדון כתיב תשית לראשו עטר' פז כו' זכאה עמא דכל'. דא מחכאן ואי חסידא קדיש' מאן דנטר ברית שוי ליה אבתרוו ואיהי (פי' השכינ' הקדוש') לקמא ואי תימא מאן נטר לאחורא: הא נטירו רב ועלאה סכלא דנטיר ליה ומאן איהו צדיק עלאה ברחימו סגי עאל בין צדיק וצדיק ואשתכת נטיר סכל סטרין זכאה מאן דנטיר ברית דא כו' מאן איהו דיכול לנטקא לברא דאיהו באמצעו כו' מאן דאיהו לגו בתרין סטרין קיימא תמן חד בתרוה דלית תרוה כההיא בתרוה בעלמא לקיימא עבדו את ה' בשמחה וחד ביראה דלית דחילו כההוא דחילו בעלמא לקיימא עבדו את ה' ביראה חד מעיינא דמייא דנביע ססטר מזרח דא הוא דאמר יחזקאל נביאה מהאי מעיינא לא יכלון לסיימא שבחא כל בני עלמא כו' באמצעו דעזרה יקומון כלוהו ישראל. ויתחזון קמי מלכא קדישא כו' כל אינון נטורי קיימא

קדישא (פי' ברית הקודש) בעיין לאתחזאה קמי מלכא כו' וע"ד יראה כל זכורך אינון בני קיימא קדישא דייק רב מתיבת' זכורך ולא זכרך דהא זכר כתיב ולא זכור מאי זכורך אלא כל אינון דנשרין קיימא קדישא ולא חבאן ביה אינון הוו בני מלכא דבכל יומא משחבכה בהוא ודכיר לון תדיר וע"ד זכורך ההוא דאית ביה קיימא קדישא דדכיר לון מלכא בכל יומא דלית שבחא קמי מלכא עלאה כמאן דנשרין קיימא דא כו' כל מאן דנשרין ברית קדישא אודונוא ביה שכינתא ושריאת עליה ובג"כ תמים תהיה עם ה' אלהיך תמים תהיה ולבחר עם ה' אלהיך בזווגא חד' דכיון דנשרין ברית דא עם ה' להוי ולא אתפרש מניה כו' אי חסידא קדישא כמה חרוה על חרוה כההוא מעיינ' כההוא מעיינא מגרלא כל זניי אילנין דנציב קב"ה בג"ע וכלהו קיימי לאסוותא טרפין ואיבין וענפין ולחדו לבא תדיר כו' זכאה עמא דכל דא מחכאן וכל דא גניו לון. אמר ר' שמעון בקרקע דהאי מקדשא אית מאלין פליאן א"ל אי ר' אי רב זכאה חולקך כו' ככה ר' שמעון וגעא. פתח ואמר אילת אהבים ויעלת חן דר' ירווך ככל עת באהבת' תשנה תמיד אורייתא נהירו דכל עלמין כמ' ימין ונחלין ומקורין ומבועין מתפשטי מינד לכל סטרין. מינד כלל עלך קיימי עלאין ותחאין כו' אילת אהבים אנת ויעלת חן גבי עלא ותתא רחימין דילך מאן דיוכי לינקא מינד כדקא יאות. אורייתא אורייתא שעשועים דמארך מאן יכיל לגלאה ולמימ' סטרין וגניזין דילך ככה ואע"ל רישיה בין ברכוי ונשק לעפרא אדהכי חמא כמה דיוקנין דחבריאי סחרניה אמרו ליה לא תדחף בריה דיוחאי כו' אדהכי הא אינון חרין שליון אחיין אשכחוהו רישיה בין ברכוי כו' אמר ר' שמעון מלה חדא בעינא למינד' אי תיכול לאורעא לי. גשין כההוא עלמא אי זכאן לסקא לעילא או היך אינון תמן א"ל אי ר' אי ר' בדא אית לן רוא יתירא בנין דלא לגלאה סטרין דתמן כו' אי ר' שית היכלין אחזיו לי בכמה ענוגין ועדונין באתר דפרוכתא פרישא כגנתא דהא מההוא פרוכתא ולהלא' לא עאלין דכורין כלל.

בהיכלא חדא אית כתיב בת פרעה וכמה רבוא ואלפי נשין זכין כהדה וכל חדא וחדא מינייהו דוכתין דנהורין ועדונין בלא דחק' כלל אית לה. תלת זימנין בכל יומא כרוזי אכריזו הא דיוקנא דמשה נביאה סהימנא אתי וכתיב נפקת לאתר דפרגודא חדא דאית לה וחמאת דיוקנ' דמשה וסגידת לגביה ואמרה זכאה חולקי דרכיתי נהורי דא ודא איהו ענוגין דילה יתיר מכלהו אהדרת לגבי נשין ואשתדלן בפקודי אוריית' כללו באינון ריוקנין דהוו כהאי עלמא כלכושא דנהור' כלכושא דדכורין בר דלא נהרי הכי. פקודין דאורייתא דלא זכו לקיימ' לון כהאי עלמא משתדלי בהו ובטעמייהו כההוא עלמא. וכל הני נשין דיתכין כהדי כתיב בת פרעה אקרון נשים שאננות דלא אצטערו בצערא דגיהנם כלל.

בהיכלא אחרא אית סרה בת אשר וכמה נשין רבוא ואלפין כהדה תלת זימנין כיומא מכריזין כמה הא דיוקנא דיוסף צדיקא אתא ואיהי חדאת ונפקת לגבי פרגוד' חדא דאית לה וחמאת נהירו דדיוקנא דיוסף וחדאת וסגידת לגביה ואמרת זכאה האי יומא דאתערית כשורה דילך לגבי סבאי לבתר אהדרת לגבי שאר נשין ומשתדלן בתושבחן דמארי עלמא ולאוראה שמה וכמה דוכתין וחיזו אית לכלל חדא וחדא ולביתר אהרן לאשתדלא כפיקודא אורייתא ובטעמייהו.

בהיכלא אחרא אית יוכבד אמיה דמשה נביאה סהימנא וכמה אלפין ורבבן כהדה בהיכלא דא לא מכרוזי כלל אלא ג' זימנין בכל יומא ויומא אודת ומשבתת למארי עלמא איהו וכל אינון נשין די כהדה. ושירתא דימא מוסרן בכל יומא ואיהי בלחודהא

אמרת מהכא ותקח מרים הנביאה וגו' את התוף בידה וגו' וכל אינון צדיקייא די בגן עדן צייתין לקל נעימו דיליה וכסה מלאכין קדישין אודאן ומשכחן עמה לשמא קדישא. בהיכלא אחרא אית דבורה אוף הכי וכל שאר נשין כהד' אודן ומזמרן בההיא שירתא דאיהי אמרת בהאי עלמא. אי ר' אי ר' מאן חמי תרוה דצדיקייא ודנשיין זכיון דעברין לגבי קביה. לגו לגו דאינון היכלין אית ארבע היכלין ממירין דאמהן קדישין דלא אתמסרין לאתגלאה ולית מאן דחמי לון. בכליליה יוסא אינון בלחוריהון כמה דאמינא דך וגוברין אוף הכי. וככל ליילא אתכלילין כללו כחדא בגין דשעתא דזווגא איהו בפלגות ליילא כו' זווגא דההוא עלמא אתרכקותא דנשמתא בנשמתא נהורא בנהורא זווגא דהאי עלמא גופא בגופא כו' זכאה חולקיהון דצדיקייא גוברין ונוקבי דאולי בארז מישר בהאי עלמא וזכאן כללהו ענוגין דההוא עלמא כו' אי ר' אי ר' אלמלא בר יוחאי אנת לא אתמסר לגלאה כו'. אמר ליה אי מלה חדת ידעתא דאנא ערטידא בה א"ל אימא אמר קלא דהדרא בעינא למנדע. בר נש יהיב קלא כחקלא או באתר אחרא והדרא קלא אחרא ולא ידיע א"ל אי חסידא קדישא על מלה דא כמה קלין אתערו וכמה דקדוקין הוו קמי רב מתיבתא וכד נחית רב מתיבתא אמר הכי אוקמוה מלה במתיבתא דרקיעא ורוא יקרא איהי. תא חזי תלת קלין אינון כו' וכד יהיב בר נש קלא אינון מתערין לגביה ההוא קלא. קלא דנחש לא אתער לגבי קלא דכ"ג. האך יתער כמחאה כד מחי בר נש מחאה אתער קלא דנחש דאתמסר לגביה ההוא קלא ולא קלא אחרא. קלא אתער בתר קלא זינא בתר זינא וז"ל קול ההוא שופר אתער קול שופר אחרא זינא בתר זינא אזלא. ארחיה דנחש לביש איהו לקטלא ולמחאה כההוא קלא ממש לא אתער קלא דהאי נחש אלא בתר זינא ורא איהו כד בר נש מחי בחוטרא בארעא וקרי ליה לזיניה כדון אתער ההוא קלא דנחש לאתבא לזיניה ורוא דא איהו ממירו כו' חדי ר"ש ואמר אלמלי לא זכינא למשמע אלא מלה דא די לי למהוי חדי דזכינא למשמע מלין דקשוט דההוא עלמא א"ל אי חסידא קדישא אלמלי ירעת חדות דמלין בההוא עלמא קמי רב מתיבתא תתא חדי יתיר כו' ת"ח ככל שמיטה ושמיטה כרווא נפיק אתכנישו גוברין ונשין וכל אינון בני מהימנותא וסליקו כדון כללו מתפשטין דכורין ונשין וסלקן וכל אינון ינוקי מחלב עאלין לגו מתיבתא דרקיעא וחדאן חדוה ועלויא דלהון וחמן חדו על חדו וזההוא נער דמפתחן דמאריה בידיה קם ואמר לון כמה מלין חרתין ועתיקין וכללו חמאן חדוה דלית חדוה כההוא חדוה לבתר עאלין כללו לגו כמה פרוכתין וכמה היכלין גניזין חמן דאינון נהרין בנעם ה' בגו היכלא דאהבה דקביה ורא הוא דכתיב לחוות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כו' זכאה עמא דכל טובא דההוא עלמא מחכאן כו' עכ"ל בקיצור נמרץ בכדי להקל משא העיון ומי האיש אשר יקרא בצדק ישפוט למשרים ואש ההתלהכות תוקד בקרבו לקרבה אל המלאכה מלאכת עבודת הקודש כל הקרב הקרב אל משכן ה' ולחנות בנועמו והן די ביאור עולה למה שרצינו לבאר ובוה נשלם הפרק בעז"ה.

פרק שלישי

היות הלא המה כאו ככתבים והעמרנו על הפרק הקודם גודל רב שמחות והשעשו' שבגן עדן התחתון והעליון על כן ראה ראינו לעשות תמוכין מן התורה מאמרים המבארים גודל תיקון בכל העולמות מכל מצוה ומצוה שהארם עושה. ואשר לו יעלה על לב האדם לעשות איוה מצוה תיכף ממשיך עליו השכינה הקדושה וכל אשר יעשה האדם יאמר

עליו כי הוא זה לשם יחוד קב"ה ושכינתיה. כו' וכך יראה וכל ימצא מדת קסצנות בדרכו הסלולה. ע"כ באה אלינו התר"ה הזאת מטאמרים הקדושים.

וז"ל פ' במדבר דף קי"ח ע"א ת"ח פקודי אורייתא ע"אין אינון לעילא אחי בר נש ועבי' פקודא חדא ההוא פקודא קיימא קמי קב"ה ומתעטרא קמיה ואמר פלנייא עביד לי ומן פלנייא אנא בגין דאיהו אתער לי לעילא כגוונא דאיהו אתער לי ליתא ה"נ אתער לעילא ועביד שלמא לעילא ותת' כמה דאתמר או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. יעשה שלום לי לעילא. שלום יעשה לי לתתא. זכאה חולקיה דההוא בר נש דעביד פקודי אורייתא עד כאן לשונו.

וז"ל פ' נשא דף קכ"ב ע"א כל מאן דאתדבק ביה בקב"ה ועביד פקודי אורייתא כביכול הוא קיים עמין עלמא דלעילא ועלמא דלתתא והא אוקמוה ועשיתם אותם כתיב עכ"ל.

וז"ל ג"כ פ' בחקתי דף קי"ג ע"א אם בחקותי תלכו כו' ועשיתם אותם כיון דאמר השמרו אמאי ועשיתם אותם אל"א מאן דעביד פקודי אורייתא ואזיל באורחוי כביכול כאלו עביד ליה לעילא עכ"ל בקיצור נמרץ. וחשב אפודתו לעשותו איזה מצוה מן המצוות ממשיך עליו השכינה הקדושה מבואר פ' ויקהל קצ"ח ע"ב וז"ל קחו מאתכם תרומה לה' כל נדיב לבו יבואה וגו' תא חזי בשעתא דבר נש שוי רעותיה לגבי פולחנא דמאריה ההוא רעותא סליק בקדמיחא על לבא דאיהו קיומא ויסודא דכל גופא. לבתר סליק ההוא רעותא טבא על כל שייפי גופא ורעותא דכל שייפי גופא ורעותא דלבא מתחברו כחדא ואינון משכין עליהו זיהרא דשכינתא לדירא עמהון וההוא בר נש איהו חולקא דקב"ה הוי הה"ד קחו מאתכם תרומה. מאתכם הוה אמשכותא לקבלא עליכו ההיא תרומה למהוי חולקא לה' עכ"ל.

אך לב"ש אשר יעשה האדם הן איזה מצוה או לכל אשר יעשה האדם יאמר עליו כי הוא זה לשם יחוד קב"ה ושכינתיה וכל אשר יקרא לו האדם זה שמו של הקב"ה על המעשה רוח קדושה שורה בו כי בלתי הכנה שורה על דבר זה רוח הטומאה ר"ל כמבואר בזה"ק פ' תזריע דף נ"א ע"ב. וז"ל אמר ר' אלעזר בכל עובדיו דבר נש לבעי ליה דלהוין כלהו לשמא קדישא מאי לשמא קדישא לאדכרא בפומיה שמא קדישא על כל מה דאיהו עביד דכלא הוא לפולחני' ולא ישרי עליו סטרא אחרא בגין דאיהו זמין תדירא לגבי בני נשא ויכיל לאשראה על ההוא עבידתא עכ"ל.

וביחוד כי תבנה בית חדש או קנה מיד אחרים הזמנא מלחא להשרות רוח קדושה בבית זה אשר נקרא ית"ש ויתעלה עליו כנ"ל כמבואר בזה"ק פ' הנזיר דף נ' ע"א וז"ל מאן דבני בניין כד שארי למבני בעי לאדכרא דהא לפולחני' דקב"ה הוא בני בגין דכתיב הוי בונה ביתו בלא צדק וגו' וכדון סיעתא דשמייא שארי עליו וקב"ה זמין עליה קדושתא וקארי עליה שלם הה"ד וידעת כי שלום אהלך וגו' מהו ופקדת נוך הא אוקמוה אבל ופקדת לאפקרא מלה בפומא כד איהו בני וכדון ולא תחמא כתיב ואי לא הוא זמין לביתיה סטרא אחרא כו' ולא נפיק ההוא בר נש מעלמא עד דאתענש כההוא ביתא ומאן דדייר ביה יכול לאתזקא דהא ההוא דירא רוח מסאבא שריא ביה ואזיק מאן דאשתכח ביה ואי תימא כמה ידוע כגון דאתזק כההוא ביתא ההוא דבני לה או אנשי ביתיה או בנוקי דגופא או בנוקי מטונא הוא ותרין אחרנין אבתריה הא ודאי יערוק בר נש לטורא ולא ידור ביה ידור בטיחלא דעפרא ולא ידור ביה עכ"ל. וכדף נ"א ע"ב ז"ל כד הוה נחית נגע צרעת הוה מדכי אחרא ואפיק לרוח מסאבא מאתריה

ולכתר מנתצי ביתא אבני ואעין וכלא זבני לה כמלקדמין בסטר קדישא בצדק דדכיר ליה לשמא קדישא ולשרי עליה קדושה ועם כל דא בעפרא אחרא וירחיק ביתא מאתריה מיסודא קדמאה תרי טפחים השתא דלא אתחוי ולא נחית מאן דמקסרג ביה בההוא רוח מסאבא לאפקא ליה מאתריה מאי תקנתיה אי יכיל לנפקא מהאי ביתא שפיר ואי לאו יבנה ליה כמלקדמין באבנין אחרנין ואעין וחלא ויפיק וירחיק ליה כאתר קדמאי ויבני ליה על שמא קדישא כו' עכ"ל לכן אשריך וטוב לך לזהר שלא תקנה בית מעכו"ם לדור בה רק תשתדל אם תקנה בית מכונה תקנה מיד עמיתך שבנה ישראל.

וראוי להתרחק מלכנות בית חדש משום סכנת כישוף שעושים הערלים הכונים בית חדש ועכ"ז הכונה כל שהו איזה בית אשר חבנה או יקנה בית מכונה צריך לפרש בפה מלא אני קונה או בונה בית זה לשם יחוד קב"ה ושכינתו כדי שאוכל להתפרנס בבית זה ועי"ז אוכל לעבוד עבודתו ית"ש גם שיהיה לי מקום מנוחה ועי"ז אוכל לעבוד למלך הכבוד. ובפרט שצריך ליחד איזה חדר לעבודתו ית"ש ולבטא בשפתים אני מיחד חדר זה לצמוד בתוכו שיעור קביעות הן ביום הן בלילה.

וראוי לאדם שרוצה לקנות שלימות בעוה"ז השפל שישתדל להיות לו בית הכסא בחצר סמוך לשולחנו כמו שהפליגו בזה חכמי הגמרא איזהו עשיר כל שיש לו בהכ"ס סמוך לשולחנו גם דרשו על פי' על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא מר זוטרא אמר להיות לו בהכ"ס סמוך לשולחנו והגם שדרשו פסוק זה על כמה ענינים אמרי במערבא דמר זוטרא עדיף מכלהו והוא בגמרא דברכות דף ח' ובודאי מי שאין לו בית הכסא מכונה כל צרכה דהיינו מסוכך היטיב בכדי שיוכל לעשות צרכיו בכל עת אף בעת ירידת גשמים יוכל לבוא לכמה מכשולים היינו להתפלל בנזף משוקץ מנקבים וגם לצמוד ולאכול בנזף משוקץ ר"ל בשביל גודל המרחא למצוא בית הכסא בעת ההיא לכן ראוי לכל ירא וחרד להשתדל בזה מאוד וגם להשתדל בשביל צרכי רבים להיות בית הכסא בחצר בית הכנסת מכונה כל צרכה כנ"ל וזכות הרבים תלוי בו. ודי בהערה זו.

וגודל מדה רעה של קמצנות מכואר כפ' בשלח דף ס"ה ע"א ז"ל רבי אבא פתח ואמר יש רעה חולה ראיתי תחת השמש דתנינן מסמרא דשמאלא נפקי כמה גרדיני נימוסין ומתבקען כאוירא כו' ומתקרבין לגבייהו דבי נשא וכל חד אקרי רעה כד"א לא תאונה אליך רעה בגין דאתיא בתסקיפא על בני נשא חולה אמאי היא חולה. כד שריא האי על בני נשא עכ"ל לון קמצנין מממוניה' אתיין גכאי צדקה גביה היא מחאת בידיה א"ל לא תפיק מדיך. אתיין מסכני היא מחאת בידיה אתי הוא למיכל מממוניה מחאת בידיה בגין לנטרא ליה לאתרא עכ"ל ומכואר כתיקונים תיקון רביעאה דף קמ"ב ע"א וז"ל אית בר גש דצלי ואזיל בכל פקודין דלא יהיב עלייהו אגרא ואם הוא יהיב אגרא עלייהו לא הוה עכ"ל לון דודאי שגיאון אינון מבני נשא דאינון עתירין בעותרא סגיא ואינון חביכון עותרא דלהון יתיר מנשמתא דלהון. דעותרא דנפשא איהו פקודין טבין בעלמא דאתא ועותרא דגופא ממזנא ועדונא בעלמא דין. ואינון דמחכבין ממזנא מנפשא אם הוי יהבין ליה כל אורייתא במאה זוזי לא הוי יהבין להו בגינה בגין דממזנא חכיב עלייהו מנפשא ומה דדחיל ורחים ליה (פי' לקב"ה) לאו איהו אלא בגין ממזנא. האי דשוי ממזנא עיקרא ואורייתא דרחים קב"ה טפל האי רחימו ודחילו לא חשיב ליה קב"ה אלא עיקרא דרחימו ודחילו דקב"ה דאע"ג דאיהו רחים ממזניה מנפשיה דרחים ליה כממזניה כמה דאיהו חשיב עליה ולא בטפל דיליה לכך נאמר בכל

מאדך וכן מאן דחשיב נפשיה מממוניה הוה יהיב כל מסונא דעלמא ולא הוה נזיק כאברא זעירא דאית ביה לכך נאטר בכל נפשך במאי דרחים ליה עכ"ל. ומי האיש החכם ירחיק מדת קמצנות המגונה ובזריות יהיו ידיו נכונה. וזהו מה שרצינו לבאר ובוה נשלם הפרק בעז"ה.

פרק רביעי

כו יבואר גודל הפגם בכל העולמות ע"י עשיית עבירה. ומאי הבלא גרים הבל דיבור היוצא מפיו ונפרטו בזה שלא יקלל חבירו אפילו שלא בפניו. והמכנה שם והמגלה סוד חבירו. ודבר שקר. ושבעת שוא ושקר. וגודל פגם הכעס. הנה בעשותו אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה פוגם בכל העולמות מבואר בפרק נשא דף קכ"ב ע"א וז"ל כל מאן דעבר על פקודי אורייתא כביכול פגים לעילא פגים לתתא פגים לגרמיה פגים לכל עלמין. מתל לאינן מפרישי ימין דשאמין כארכא קם חד שמייא כינייהו בעא לנקבא כו' וע"ד איש או אשה כי יעשו וגו' כו' וע"ד רחמנא לישזבן מחיובי דהאי עלמא ומן פנימו דלהון כמה זכאין מסתלקי בניייהו בר כל מה דגרמו לעילא ותתא כו' פתח ר' יצחק ואמר כי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור וגומר מה כתיב בתריה בעל הכור ישלם וגו' ומה על דא כך מאן דגרים לאבאשא עלמא בחובי' עאכ"ו עכ"ל. וראה גם זה הבל יפצה פיו וספורי דברים גרם המעלות לעלות רקיעים בוקעת ועולה למעלה בעולמות העליונים ושם הארם נידון על כל הבל ודבור היוצאים מפתח פיו הטובה היא אם רעה ח"ו כמבואר בזה"ק. וז"ל פ' לך דף צ"ב ע"א דתניא מאה ועשרין ותמניא אלפי מארי דגדפין דאזלין וטאסין כל עלמא ושמעין קלא ואחדין ליי' להווא קלא כמה דתנינן לית לך מלה בעלמא דלית לה קלא ואזלא וטאסא ברקיעא ואחדין לה מארי דגדפין וסלקין ההוא קלא למאריה דמארין ודיינין לה הן למב הן לביש דכתיב כי עוף השמים יוליד את הקול וגו' אימתי דיינין להווא קלא ר' חייא אמר בשעתא דב"ג שכיב ונאים ונשמתי נפקת מניה והיא אסהידת ביה כבר נש וכדין דיינין להווא קלא הה"ד משוככת חיקך שמור פתחי פיך מ"ט משום דהיא אסהידת כבר נש. ר' יהודה אמר כל מה דבר נש עביד בכל יומא נשמתי אסהידת ביה כבר נש בליליא עכ"ל.

וז"ל בפ' משפטים דף ק' ע"ב ואלין אנן גבורן עלאין דמלכא עלאה קדישא ולא אתעביד כלום אפילו הבל דפומא אתר ודוכתא אית ליה וקביה עביד מיניה מה דעביד ואפילו מלה דבר נש ואפילו קלא לא הוי בריקני' ואחר ודוכתא אית להו לכלא עכ"ל. וז"ל בפ' צו דף ל"א ע"ב תנינן ההיא מילה סלקא ובקע רקיעין עד דסלקא בדוכתיה אתער מה דאתער אי טב טב אי ביש ביש כמה דכתיב ונשמרת מכל דבר רע עכ"ל בקיצור.

וז"ל בתיקונים תיקון שתי' ותשע דף ק"ה ע"א הבלים דצלוחין סלקין ביה ברוחא דקודשא. לגבי עילא' ויתערו לגבייהו הבלים עלאין דאתמר בהון כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם וגו' דאיהו הבל דלבא דשכינתא קדישא להב המזבח ומיד דסליקת בהבלים דפומייהו דישראל בצלותן קב"ה שאיל כגינה מי זאת עולה מן המדבר מי בואת עולה ודאי. אית הבל ואית הבל אית הבל דאתמר ביה את אחיו את הבל ואית הבל דצלוחין ופולחנין טבין ואית הבל דמלין בטלין מילין ריקנין דאתמר בהון הבל המה מעשה תעוועים בעת פקודתם יאבדו מאי בעת פקודתם אלא בזמנא דאתי פורקנא ופקודא

לישראל יאבדו מעלמא כו' ער כאן לשוננו. וז"ל דף קי"ח ע"ב כמה הכלים אית כו' וכל מאן דאפיק מלין דשקרא כמה מלאכי חבלה פתחין גדיפיהו לקבלון הה"ד כו' ואלין מלולין אינון בנין כמה בניינין כו' עד כאן לשונו בקיצור ויותר מהמה בני הזהר מאוד מלקלל חכך אפילו שלא בפניו ענשו גדול כמבואר בזה"ק וז"ל בפר' קדושים דף פ"ה ע"א לא תקלל חרש ולפני עור וגו' האי קרא כמשמעו כו' ת"ח מאן דלייב לחבריה ואיהו קמיה ואכסיף ליה כאלו אושיר דמיה והא אוקימנא והאי קרא דלאו חבריה עמיה וההוא דלייב ליה ההוא מלה סלקא ולית לך מלה ומלה דנפיק מפומיה דלא אית ליה קלא עד דסלקא ואחער אחר דתהומא רבא כמה דאוקמוה וכמה מתערין עליה דההוא בר נש ווי למאן דאפיק מלה בישא מפומיה והא אוקמוה עכ"ל.

ואל אדם לא יכנה שום שמץ גנאי כי עונו וענשו גדול וזה מבואר בפ' משפטים דף קכ"ב ע"א וז"ל תאנא ישראל אקרון קדש ובגין דאינון קדש אסור ליה לאיניש למקרי לחבריה בשמא דגנאי ולא לכנאה שמא לחבריה וענשיה סגי וכל שכן במלין אחרנין תאנא כתיב נצור לשונך מרע וגו' מהו רע דבגין לישנא בישא מרעין נחתין לעלמא א"ר יומי כל מאן דקרי לחבריה כשמא דלית ביה וגני ליה איהפס במאי דלית ב"י דאמר ר' חייא אסר ר' חזקיה כל מאן דקרי לחבריה רשע נחתין ליה לגיהנם ונחתין ליה לעלעו כו' עכ"ל.

וגודל העונש מי שמגלה סוד חכירו מבואר באדרת האזינו דף רצ"ד ע"ב וז"ל לא תלך רכ"ל בעמך ולא תעמוד על דם רעך אני ה' מאן דעבר על האי רישא דקרא כאלו עבר על כלא זכאה חולקיהון דצדיקייא דעלייהו כתיב ונאמן רוח מכסה דבר נאמן רוח ודאי דהא רוחא דילהון מאתר עלא' קדישא אשתליף ובגין כך נאמן רוח אקרון וסימן דא אוקימנא כל ההוא מגלה רזין בידוע דנשמתי לאו איהו מגופא דמלכא קדישא ובגין כך לית ליה רוא ולא מאתר דרוא הוא וכד יפוק נשמתי לא מתדבקא בגופא דמלכא דהא לא אחריה הוא ווי לההוא בינ ווי ליה ווי לנשמתי זכאה חולקיהון דצדיקייא מכסי רזין כל שכן רזין עלאין דקודשא בריך הוא רזין עלאין דמלכא קדישא עלייהו כתיב ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ עכ"ל.

וגודל עונוו ופגמו מי שמוציא דבר שקר מפיו ומה גם שבועת שוא ושקר רחמנא ליצילן מבואר בזה"ק בתיקונים וז"ל בתיקונים תיקון ס"ט דף קי"ח ע"ב ות"ח מאן דבנינא דילה לעילא כסמרא רכ"י ככל אלין הכלים דאורייתא וצלותא עליה אמר קרא ואשים דברי בפ"ך וגו' ולאמר לציון עמי עתה והא אוקמוה אל תקרי עמי אלא עמי מה אנא במלולא דילי עכרית שמיא וארעא כד"א בדבר ה' שמים נעשו כך אנת בשותפי עמי תעביר במלולא אבל אחרנין דנפקין מפומיהו הכלים דשבוע' עלייהו אתמר כי רבים חללים הפילה ואלין אתקריא חללים דמחללין שם ה' ונפקין הכלים מפומיהו וקלא ורבורא לשקרא דכרון שמי' למגנא ולשקרא כההוא שמא דנפקין בבטלא ושקר כנין לון בניינין דנמלין לון מעלמא הה"ד לשוא הכתי את בניכם ווי לון לבני נשא דנפקין מפומיהו מלולין ואומאין דשקרא טב לון דלא יתון לעלמא קמו חכרייא כלהו ואמרו רחמנא לישובן רחמנא לישובן עכ"ל.

וגודל הפגם והעון של העקם מבואר בזה"ק כו"ה ע"ב בפ' תצוה דף קפ"ב ע"א כד ברא קב"ה לבר נש עכד ליה בדיוקנא עלאה ונפת ליה רוחא קדישא דכליל בתלת כמ' דאוקימנא דאית ביה נפש רוח ונשמה כו' ואי חזינן להאי ב"נ דהוי ביה אלין דרגין כלהו עד לא קיימא בקיומיה למנדע מאן איהו. במאי אתירע לקרבא בר נש

בהדיה אי בנין להתפנעא מניה. ברוגזיה ממש ידע ליה וישתמודע מאן איהו אי
 ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזיה דלא יעקר לה מאתרהא בנין למשרי
 תחותה ההוא אל זר דא איהו בר נש כדקא יאות דא איהו עכדא דמאריה דא איהו
 גבר שלים ואי ההוא בר נש לא נשיר לה ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה
 למשרי באתרה סטרא אחרא ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה ואסיר לקרבא בהדיה
 ולא תחברא עמיה ודא אקרי טורף נפשו באפו איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה
 ואשרי בגויה אל זר ועל דא כתיב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דההיא נשמתא
 קדישא טריף לה וסאיב לה בנין אפו. אשר נשמה אחלף באפו. כי כמה נחשב הוא
 ע"ז אחשיב ההוא בר נש ומאן דאתחבר עמיה ומאן דאשתעי בהדיה כמאן דאתחבר
 בעבודה זרה ממש מ"ט בנין דע"ז ממש שארי בגויה ודא עוד אללא דעקר קדושה עלאה
 מאתריה ושארי באתריה ע"ז אל זר. מה אל זר כתיב ביה אל תפנו אל האילים כגוונא
 דא אסי' לאסתכלא באנפוי ואי תימא הא רוגזא דרכנן. רגזא דרכנן טב איהו לכל
 סטרין כו' אבל אי במלין אחרנין לאו פולחנא דקב"ה האי בנין דככל חטאי' דקא עבד
 בר נש לאו איהו ע"ז ממש. ואסור לקרבא בהדיה דהאי ואי תימא הא לשעתא הוה
 דעבר. והדר אהדר. לאו הכי דכיון דעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתריה וההוא אל זר
 מקפת ההוא אתר אתחקף ביה ולא שביק ליה בר כד אתרכי בר נש מכל' וכל' ועקר
 ליה לעלמין ולכתר אשתרל לאתקדשא ולאמשכא קדושה ע"יה כדון ולוי דאתקדש א"ל
 ר' יוסי אתקדש ממש א"ל ת"ח בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה ושריא באתריה
 ההוא אל זר אסתא' בי' ואיקרי טמא וסאיב למאן דקריב בהדיה וההיא קדושה
 ערקת מניה וכיון דערקת מניה זמנא חדא כמה יעבד בר נש עד לא תיתוב
 לאתרה אסר ליה אי הכי כמה מסאבין אינון דמתדכין א"ל שאני מסאבו אחרא
 דלא יכיל למעבד יתיר אבל דא שניא מכלא וכל' גופא סאיב מגו ומבר ונפשא
 כולא מסאיב ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אללא גופא לבר בלחודוי ובג"כ כתיב
 חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דאחלף קדושה דמאריה בנין אפו דדא איהו
 מסאבו דמסאיב כלא כי כמה נחשב הוא. כמה ע"ז ודאי נחשב איהו ת"ח האי
 איהו רוגזא דאיהו ע"ז סטרא אחרא כמה דאמרן דבעי בר נש לאסתמרא מניה
 ולא תפרשא מעלוי וע"ד כתיב אלהי מסכה לא תעשה לך לך בנין לאבאשא גרמך וכתיב
 בתריה את חג המצות תשמור תשמור דא סטרא דקדושה דבעי בר נש לנטרא ליה ולא
 יחלף ליה בנין סטרא אחרא ואי יחלף ליה האי איהו מסאיב וסאיב לכל' מאן דקריב
 בהדיה את חג המצות כו' עד כאן לשונו.

וגודל העון מי שזורק בידיו איזה דבר סכעסו מכואר בפ' פקודי דף רס"ג ע"ב
 זיל אית חד ממנא ספסיריטיא שטיה וכמה גרדיני נימוסין והאי ממנא דעלייהו נטלי
 אינון מלין בישין והינ נטלי כל אלין מילין דזריק בינ בידוי כד רגזא שריא עלוי
 דהא כדון האי ממנא ספסיריטיא נקיש האי מלה דזריק בר נש ברוגזיה ומליק ואמר דא
 הוא קורבנא דפלניא דקריב למטרא דילן בנין רכל' סטרא דנייחא איהו מסטרא דימינא
 ומסטרא דמהימנותא וכל' מיטרא דרוגזא איהו מסטרא אחרא בישא סטרא מסאבא ועל'
 דא מאן דאשדי מן ידוי ברוגזא כל' אלין נטלין לה להאי מלה דאודריק וסלקי לה לעילא
 ואתקריב לההוא סטרא ואמרי דא פולחני דקרבנא דפלניא וכרוזי קארי ככל' אינון
 ריקיעין ואמרי וזי לפלניא דאסט' בתר אל זר ופלח לאל אחר וכוונא קארי זמנא
 תנינא ואמר אוי להם כי נדרו ממני וגו' זכאה איהו בר נש דאסתמר מארח' ולא

ימטי לימינא ולשמאלא ולא ינפול בגוי בירא עמיקא דלא יכיל לסלקא מניה. עכ"ל
ובזה נשלם הפרק בעז"ה.

פרק חמישי

כו יבואר גודל העון והעונש המסלסל בשערו והמסתכל במראה. ובכרית הקורש,
וגודל עון זפגם מי שמוציא זרע לכמלה וקדושת הווג. וסיבת הנענוע עם קדוש
הישראלי בעת לימוד תורה או תפלה כל זה מכואר בפרק זה.

גודל עון לסלסל בשערו מכואר בזה"ק וז"ל בפ' וישלח דף קס"ו ע"א ר' שמעון
פתח ואמר טוב נקלה ועבד לו ממתכבד וחסר לחם האי קרא על יצר הרע אתמר בגין
דאיהו מקטרגא תדיר לגבי בני נשא ויצר הרע איהו ארים לביה ורעותיה דבר נש
בנאותא ואזיל אבתריה מסלסל שעריה וברישיה עד דאיהו אתגאי עליה ומשיך ליה
לגיהנם אבל טוב נקלה ההוא דלא אזיל אבתריה דיצר הרע ולא אתגאי כלל ומאיך
רוחיה ולביה ורעותיה לגבי קביה וכדון ההוא יצר הרע מתהפך לעבד לו דלא יכיל
לשלטא עליו וההוא בר נש שליט עליו כד"א ואתה תמשול בו ממתכבד כמה דאמרן
דאיהו אוקיר גרמיה מסלסל בשעריה אתגאי ברוחיה ואיהו חסר לחם חסר מהימנאות
כד"א לחם אלהיו וגו' עכ"ל.

וז"ל בפ' פקודי דף רס"ו ע"ב היכלא שתיחאה היכלא דא קיימי' כו' על האי היכלא
כתיב ונערתות נשיקות שונא בגין דהכא קיימין כל אינון נשיקין בישין ותיאובותין
בישין וכל עדונין דגופא דהאי עלמא די באינון עדונין אתתרך ב"נ בהאי עלמא ומעלם'
דאחי כו' ובגין דבהאי היכלא קיימי כל קטגורי וכל שליחאן כישין דמשתכחי לגבי
דבר נש ועבדי ליה דיתקן בתקונוי ויסלסל בשעריה ויתחסי ויתקן בגין דיסתכלון ביה
הכא קיימי רוחא דאקרי סקטיפ"ה ודא הוא ממנא על כל תקונא וסלסולא דבני
נשא לגו דיוקנא דהאי היכלא קיימא חד ממנא אחרא דהאי ממנא אחרא איהו איתער
ליה לבר נש לבתר דאיהו מתקן גרמיה ומסלסל בשעריה שוי ליה בדידה חד מראה
דאיהו חזו לאסתכלי ביה שוי ליה בדידה ואיסתכל ביה וחמי דיוקניה בהאי חזו
ובהאי איתער לההוא רוחא חילא אחרא דאקרי עסירמ"א ומהכא נפקי כל אינון דאחזיו
כדיבין לגבי נשא כחלמיהו וכל אינון דאחזין מלין ולא מתקיימי בהו אלא לערבבא
לון לבתר כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא חזו דאקרי מראה כדון כל הוא בגסותא
דרוחא דלהון והאי רוחא דאקרי עסירמ"א איהו איתער לחד רוחא ממני דאיהו תחות
ידיה ועאל בנוקבא דלתתא דכל נוקבין וסליק מתמן חד רוחא אחרא דאיהו ממנא עם
ההוא רוחא דאקרי אסכרא כדקאמרן ודא איהו יליית אימא דשדין וכד ההוא בר נש
אתער לההיא רוחא דאקרי עסירמ"א כדון אנח עמיה דההוא בר נש ואתקשר עמיה
תדיר כו' וכל דא גרים ההוא חזו דמראה דאיהו מסתכל ביה דהא כמה דאחזו גסותא
דרוחא בלביה הכי נמי אסגי רוחא בישא לגביה ועיד כלל קיימא בההוא אתער
דלתתא כו' עכ"ל.

גם יזהר האדם מאוד שלא יסתכל בכרית קדש הן שלו הן של חבירו. ז"ל בפרי'
בשלח דף ס"ו ע"ב אסיר לאסתכלא בקשת מאן קשת אמר רבי אבא בקשת סתם מאי
בקשת סתם א"ל בקשת דלעיל' ובקשת דלתתא כו' קשת דלתתא מאי היא ההוא את
קיימא דאתרשים ביה כבר נש דכל מאן דאסתכל ביה עכיד קלנא לעילא א"ר יצחק
אי הכי והכתיב שים נא ירך תחת ירכי דהוה אומי ליה בהאי את א"ל אנח ליה

לאכתן דעלמ' דלית אינון כשאר בני עלמא ועוד שים נא ידך תחת ירכי כתיב ולא כתיב ראה תחת ירכי בניך אסור לאסתכלא בקשת סתם כמה דתנינן עכ"ל בקיצור וגדולה מזו רעה חולה בא לאדם מכל הסתכלות הנ"ל שפוגם ע"י זה בכרית המעור ומוציא זרע לכמלה רחמנא לייצרין.

וגודל עון הפוגם ברית המעור. מכואר בזהר הקדוש בכמה מקומות שאין לו כלל חלק לעוה"ב ואין מועיל לו שום תשובה וז"ל בפ' וישב דף קפ"ח ע"א תא חזי בכל אינון חובין דאסתאב בהו בר נש כהאי עלמא דא איהו חובא דאסתאב ביה בר נש יתיר כהאי עלמא ובעלמא דאתי מאן דאושיד זרעיה בריקניא ואפיק זרעא למגנא כו' כד"א כי לא אר חפץ רשע אתה לא יגורך רע בגין דא לא עאל לפרגודא ולא חמי סבר אפי' עתיק יומין כמה דתנינן כו' ובגני כך כתיב ידיכם דמים מלאו זכאה חולקיה דבר נש דדחיל למארי' ויהא נטיר מאורח בישא וידכי גרמי' לאשתדל' בדחילו דמאריה עכ"ל.

וז"ל בפ' ויחי דף רי"ט ע"ב תנינן כל מאן דאפיק זרעיה בריקניא אקרי רע ולא חמי אפי' שכונתא דכתיב כו' ולהאי טרדין בההוא עלמא יתיר מכלא כו' וכלהו סלקין והאי לא סליק ואי חיבא שאר חייבין דקמלו בני נשא תא חזי כללהו סלקין והוא לא סליק מאי טעמא אינון קטילו בני נשא אחר' והאי קטיל בנוי כמש אושיד דמין סניאין תא חזי בשאר חייבא עלמא לא כתיב וירע בעיני ה' וכאן כתיב וירע בעיני ה' אשר עשה מיט משום דכתיב ושחת ארצה תנן אמר ר' יהודה לית לך חובא בעלמא דלא אית ליה תשובה בר מהאי ולית לך חייביא דלא חמאן אפי' שכונתא בר מהאי דכתיב לא יגורך רע כלל א"ר יצחק זכאין אינון כו' עכ"ל.

וז"ל ברך ר"ט ע"ב את קיימא קדישא יהי קב"ה ורשים ליה בכני נשא בגין דינטרון ליה ולא יפגמון ליה בפגמו להאי רשימי דמלכ' ומאן דפגים ליה הא קאים לקבלא חרב נקמת נקם ברית לנקמא נוקמא דברית קדישא דאתרשי' ביה (והוא פגים ליה ומאן דבעי לנטרא האי אחר יודרו ויתקן גרמיה וישוי לקבליה בשעתא דיצרא בישא יתקף עליו להאי חרב דקיימ' על ירך לאתפרע' ממאן דפגים האי אחר וכדין חגור חרבך על ירך גבור גבור איהו גבור אתקרי ועל דא הודך והדרך) עכ"ל.

וז"ל בפ' תרוסה דף ק"ג ע"ב אתר אית בגיהנם ודרגין תמן דאקרון צועה רותחת ותמן איהו וזהמא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל וזהמא דהאי עלמא ומתלכבן ומלקין ואשתארת ההוא וזהמא תמן כו' זאית חייבין אינון דמתלכלכן כחובייהו תדיר ולא אתלכבן סנייהו כו' אלין אתדנו תמן בההוא וזהמא ובההוא צואה רותחת דלא נפקין מתמן לעלמין אינון דמתכלבין ארחייהו על ארעא ולא חששו ליקרא דמאריהון כהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן כו' עכ"ל.

וז"ל בפ' ויקהל דף רי"ד ע"ב מאן דפגם ברית ווי ליה כו' כיון דאתמסר לההוא סטרא ווי ליה דאעלין ליה בגיהנם ולא נפיק מניה לעלמין על דא כתיב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי כו' והני מילי כד לא עכיד תיובתא שלימתא תיובתא דאיהי אתחזייא לחפיי' על כל עובדיו כו' בגין דלית חובא דקשיא קמיה קב"ה כהאי מאן דמשקר ופגים להאי את קיימא קדישא כו' עכ"ל בקיצור.

וז"ל בפ' פקודי דף רס"ג ע"ב היכלא תניינא היכלא דא איהו חשיך יתיר על היכלא קדמאה כו' בהיכלא דא קיימין תלת פתחין לתלת סטרין ופתחא קדמאה ביה קיימא חד ממנא עסטרי"א שטיה וכמה אלף ורבעין ממנן תחתיה והאי איהו קיימא על

כל אינון דמתכלי ארזייהו לאושדא זרעא על ארעא או דמפקי זרעא דלא כארחא או לכל אינון דמונו בדידיהו אלון אינון דלא חמאן אפי שכינתא כלל אלא האי ממנא דבסטר מסאבא דקאטרן נפיק בההוא זמנא וכמה אינון אלף ורבבן כלחו מתכנפי על ההוא ב"נ ומסאבי ליה בהאי ע"מא ולכתר כד נפק נשמתיא מניה טהאי ע"מא האי ממנא וכל אינון דעמיה מסאבין ליה לנשמתיא ואחדין ביה ואסתאבת בהו ואעילו לה לאתדנ' בהו ואלין אקרון שכבת זרע ורתחת דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלחו על דא בגין דכלהו קיימין ושארן עליה דב"נ בההוא זמנא דארתת גרמי' וחמים ליה לתיאובתא דא וכדין נטלין ליה לההוא תיאובת' וההוא זרעא דאתושד בארעא ואתחקפו ביה ונטלי ליה וסלקי ליה לעילא וגרמו דברית דא דישתעבד כסטר מסאבא עכ"ל.

וז"ל בתיקונים תיקון כ"ב דף ס"ו ע"ב מאן דנטיר ברית מילה דאיהו חותמא דילה וזו מות מיניה דאיהו שטן יצר הרע רע טמא צפוני מלאך המות ולא יתקריב לגביה ולא ימות על ידיה ומאן דמשקר בכרית מילה הוא משקר בחותמא דמלכא דאיהו רשים ביה שר' מלכר יהו"ה מלגאו מלנן טהאי קרא משמע מ"י ועל"ה ל"ניו ה"שמיס"ה רישי תיבות מילה ס"ה יהו"ה וכודאי מאן דמשקר בכרית מילה אמתלק מינה יהו"ה ושד"י ושריא שטן דאיהו אל אחר חויה שריא באתר דיהו"ה מלגאו. ומס מות שריא באתר דשרי' מלכר ודא איהו דאמר קרא את מקדש ה' טמא וגו' אבל אם לא חב בתיובתא וסביל כמה יסורין לאעכרא ההוא חויה מתמן ולסס מות דיליה דאיהי צרעת ממארת ככמה מרעין ומכתשי' עד דלא אשתאר ביה בשרא דאיהו עפרא וזרא דמלה ועפר אחר יקח ומח את הבית בגין דנחש עפר לחמו עד דיתפרנס מההוא כשרא לא יזיו מני' עכ"ל. וגודל מעלתו מי ששומר ברית הקודש שלו מלהוציא זרעו לבטלה ר"ל מבואר בזהר הקדוש ובתיקונים בהרבה מקומות וכבר העתקתי ג"כ מאמרים מגמרא הקדושה מענין זה בשער חדש אלול ועיין שם.

וז"ל גם כן בפר' בשלח דף נ"ו ע"ב כתיב ורכים מישיני אדמת עפר וקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם בההוא זמנא אמר ר' שמעון זכאין אינון דישתארון בע"מא ומאן אינון תא חזי לא ישתאר להו לבני ע"מא בר אינון גזירין רקבילו את קיימא קדישא כו' ואי נטיר לההוא קיים כדקא חזי ויודהר ביה עליה כתיב הנשאר בציון והנותר בירושלים אלין ישתארון בההוא זמנא ובהו זמין קדשא בריך הוא לחדתא ע"מא ולמחדי בהו על ההוא זמנא כתיב יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו עכ"ל בקיצור. וכבר העתקתי בפרק ב' משער זה מפרש' שלח דף ג"כ מגודל מעלת נטירת ברית הקודש.

אחיי זרעי אהובי נפשי בודאי מכל אלו המאמרים ראוי לאדם לעורר לבו להזהר מאוד ומאוד שלא יבוא ח"ו לידי עון המר הזה היינו להזהר מאיזה ראייה ושמיעה שיכול לבוא ח"ו ע"י זה לקשוי אבר ר"ל וכיחוד להזהר מלדבר מענייני תשמיש אף עם אשתו כי זה גורם בודאי לקשוי אבר ואזהרה זו מפורש בזהר הקדוש וכבר העתקתי ג"כ קצת מאמרים מענין זה בשער חדש אלול ועיי"ש.

קדושת הזווג

הנה גם כעילת מצוה וקדושה יורדת לידי טומאה ר"ל במחשבה והרהורא אחרא ופגמו גדול מאוד וגודל תיקון ורב המעלה במקדש עצמו במותר לו בעת הזווג מושך להוליד נשמה קדושה ומחורה כמבואר בה"ק וז"ל בפרש' וירא דף קי"ב ע"א במדרש

הנעלם אמר רב יהודה אמר רב צריך אדם לקדש עצמו בשעה תשמיש ונפקי מניה כני קדישי בני מעלי דלא מסתפו מיצר הרע שנאמר והתקדשתם והייתם קדושים ר' אבא אמר מאי דכתיב ואת שבתותי קדשו אלא אין עונתן של ת"ח אלא משבת לשבת ומוזהר להו דהואיל דתשמיש המטה דמצוה הוא קדשו כלומר קדשו עצמיכם בשבתותי כההוא תשמיש דמצוה עכ"ל.

וז"ל בפי' חיי ערה דף קיד ע"ב כל בר נש דעלמא איהו כליל מעילא ותתא וכל אינון דירעין לאתקדשא כהאי עלמא כדקא יאות כד אולידו בר משכין עליה רוח קדישא מאתר דכל קדושין נפקין מניה ואלין אקרין בנין לקב"ה בגין דגופא אתעכיד בקדושה כדקא יאות הכי נמי יהבין ליה רוחא מאתר עלאה קדישא כדקא חזי והא אתמר עכ"ל. וז"ל בפי' ויצא דף קנ"ה ע"א בסתרי תורה כל מילין דעלמא אולין בתר מחשבה והרהורא וע"ד והתקדשתם והייתם קדושים בגין דכל קדושין דעלמא אפיק ומשיך בהרהורא טבא מאן דאסתאב בהרהורא בישא כד אתי לאודווגא באתתיה ושוי רעותיה והרהוריה באתתא אחרא זורע וזרעא כהרהורא אחרא דא הוא דאתחלף דרגין עלאין דלעילא דרגא דקודשא בגין דרגא דמסאכא כמה דהרהורא דיליה הכי עבד חלופין לעילא. כמה דגופא דההוא ברא דיוליר אקרי בן תמורה אף הכי כנפשא בן תמורה אקרי דהא לא משיך משיכו קדישא כההוא הרהורא ונפשא דיליה אתחלף בדרגא אחרא כו' עכ"ל.

וז"ל בפי' תזריע דף מ"ג ע"א ת"ח בשעתא דב"נ אתי לאתקדשא לאודווגי בנוקביה בכוונה ברעותא קדישא דיליה אתער עליה רוח אחרא קדישא כליל דכר ונוקבא ורמזו קב"ה לחד שלוחא ממנא על עדויהון דבני נשא ומני בידיה התיא רוחא ואודע ליה לאן אתר יפקוד ליה הה"ד ולילה אמר הורה גבר כו' וקב"ה אפקיד ליה לההוא רוחא כל מה דאפקיד כו' עכ"ל. הנה עיניך לנוכח יביטו יראו כי בקדושת הווג ממשיך לולד נשמה קדושה וטהורה והאיך צריך האדם להתקדש עצמו מלמטה להמשיך לולד נשמה קדושה. והיינו מטמא נינענע עם קדוש הישראלי בעת לימוד התורה ותפלה הכא מפאת נשמתן שמשמקו קדוש יהלכו כמבואר בזה"ק וז"ל בפי' פנחס דף רי"ח ע"ב שאילנא ליה (פי' ר' אבא לרשב"י) מאי האי דכל עמין דעלמין לא עבדין נענוע אלא ישראל כלחודיהו דכד לעאן באורייתא מתנענען הכא והכא בלא למודא דבר נש בעלמא ולא יכלין למיקם בקיומיהו אמר לי אדכרתן מלחא עלאה ובני עלמא לא ידעין ולא משגיחין יתיב שעתא וככה אמר ווי לבני נשא דאולין כבעירי חקלא בלא סוכלתנו. במלה דא כלחודוי אשתמדתן נשמתהון קדישי דישראל בין נשמתהון דעמין וע"ו. נשמתהון דישראל אתגורו מגו כוצינא קדישא דדליק דכתיב נר ה' נשמת אדם והאי נר בשעתא דאתאחד בגו אורייתא דלעילא לא שכיך נהורא עליה אפילו רגעא ורוא דא אלהים אל דמי לך כגוונא דא כתיב המזכירים את ה' אל דמי לכם לא שכיכו לכוון נהורא דשרגא כיון דאתאחדא גו פתילה ההוא נהורא לא שכיך לעלמין אלא מתנענע נהורא לכאן ולכאן ולא משתכיך לעלמין כגוונא דא ישראל דנשמתיהו מגו ההוא נהורא דשרגא כיון דאמר מלה חדא דאורייתא הא נהורא דליק ולא יכלין אינון לאשתככא ומתנענען לכאן ולכאן ולכל סטרין כנהורא דשרגא דהא נר ד' נשמת אדם כתיב וכתיב אדם אתם קרויים אדם ולא אומין עע"ו. נשמתין דעמין עע"ז מדעיכו דקש בלא נהורא דשרי עלייהו וע"ד משתככיין ולא מתנענען דהא לית לון אורייתא ולא דלקין בה ולאו נהורא שרייא בהון אינון קיימין כעצ"י כגו נורא דדליק בלא נהורא דשריא עלייהו וע"ד משתככיין בלא נהורא כלל עכ"ל. וכזה נשלם הפרק בעז"ה.